HV HANÁCKÝ VEČERNÍK

Nezávislé noviny pro Olomoucko | úterý, 25. listopadu 2026 | číslo 24/2026 | 20 Kč

Hasiče a policistu z Olomouce ocenil prezident Pavel

strana 2

Módní přehlídka v duchu vintage elegance

strana 2

Vánoční trhy odstartovaly. U radnice se rozzářil smrk jménem Vanilka

Foto: Daniel Schulz / olomouc.eu

Michal Folta

Historické centrum Olomouce se v neděli 22. listopadu naplno proměnilo ve vánoční městečko. Letošní Vánoční trhy Olomouc slavnostně odstartovaly rozsvícením vánočního stromu na Horním náměstí a koncertem populární skupiny Slza. V dalších týdnech nabídnou desítky kulturních vystoupení, tradiční řemeslný jarmark, oblíbenou punčovou stezku i několik novinek.

Slavnostní zahájení v neděli přineslo také zveřejnění jména letošního stromu, kterým je smrk stříbrný z obce Paseka. O pojmenování se ucházelo několik stovek výtvarně zpracovaných návrhů, přičemž zvítězilo jméno Vanilka, které vymyslely děti z družiny při Základní škole Mozartova.

Kulturní program letošních trhů kombinuje známé interprety, regionální kapely, divadelní představení a tradiční adventní akce. Po zahajovacím koncertu skupiny Slza se návštěvníci mohou těšit například na zpěvačku Pam Rabbit, Tomáše Kočka s orchestrem, Pangea Beatles revival, Elán Haná Tribute Band nebo skupinu O5 a Radeček. Předvánoční atmosféru zpestří také vystoupení olomoucké zpěvačky Natálie Tichánkové s kapelou 4GOOD.

Kromě hlavních Vánočních trhů už začal program na menších trzích na tržnici a brzy začne i oblíbený Advent na náplavce. ■ *Více o adventních trzích na straně 3*

Sucho a vedra ničí stromy. Olomouc vysadí stovky nových

Olomouc se potýká s úhynem stromů kvůli dlouhodobému suchu a vysokým teplotám. Klimatické změny se podepsaly už na 140 stromech. Radnice proto během letošního podzimu vysadí 237 nových stromů a přibližně 230 keřů. Při obnově zeleně navíc začíná upřednostňovat odolnější druhy dřevin.

Jedním z příkladů jsou okrasné sakury v Zikově ulici, kde uhynulo sedm mladých stromů. Nepomohla jim ani pravidelná zálivka, přihnojování nebo odborné ošetření proti chorobám a škůdcům. Město už je nahradilo novými. Podobné problémy přitom odborníci zaznamenávají i na dalších místech. Příčinou jsou především vysoké teploty, nedostatek dešťových srážek a změny délky vegetačního období.

„Počty stromů, které odumřely v souvislosti s projevy klimatické změny, zejména v důsledku dlouhodobého sucha umocněného extrémně vysokými teplotami, se v Olomouci vyšplhaly na 140 kusů," uvedla Jitka Štěpánková z oddělení městské zeleně olomouckého magistrátu.

Nejvíce dospělých stromů letos uhynulo na Nové Ulici, kde jich město eviduje 26. Následují Neředín s 15, Hejčín s 12 a centrum Olomouce s 11 stromy. Na Nových Sadech jich odumřelo devět a na Povelu šest.

Nové stromy potřebují lepší podmínky

Během letošního podzimu tak má v Olomouci přibýt celkem 237 stromů. Z tohoto celkového počtu jich 167 nahradí pokácené dospělé dřeviny a dalších 70 připadne na obnovu uhynulých mladých výsadeb. Součástí obnovy zeleně bude také přibližně 230 keřů. Samotné vysazení nových stromů ale nestačí. Důležitý je vhodný výběr druhů, dostatek prostoru pro kořenový systém i kvalitní půda. Město proto používá speciální obohacené substráty a ochranné nátěry kmenů proti slunečnímu žáru. Výsadbu navíc komplikují podzemní inženýrské sítě a v historickém centru také požadavky památkové ochrany.

Tradiční lípy už nemusí být ideální volbou

Mění se rovněž druhová skladba městské zeleně. Odborníci například nedoporučují rozsáhlé jednodruhové výsadby lip srdčitých. Stromy oslabené suchem a vedrem jsou totiž náchylnější k napadení škůdci a chorobami.

Další komplikaci představují invazní rostliny, například pajasan žláznatý, trnovník akát nebo křídlatky. Ty se rychle šíří a vytlačují původní vegetaci.

Olomouc tak čeká nejen postupná obnova uhynulých stromů, ale také proměna městské zeleně, která se bude muset přizpůsobit stále náročnějším klimatickým podmínkám. ■ *jau*

Foto: Pavel Konečný

Opevněné pravěké hradiště bylo mocným centrem

strana 4

Campanella volá o pomoc, potřebuje nové sídlo

strana 7

Hokejisté HC Olomouc si poradili s Libercem

strana 10

Každý den na **www.HanackyVecernik.cz** **V prodeji za 20 Kč**

Vydavatel: Next Age Media, s. r. o. **Redakce:** redakce@hanackyvecernik.cz
Inzerce: 588 886 222. Hanácký Večerník je registrován na MKČR pod evidenčním číslem E 23559. ISSN: 2464-8523.

Olomouc opravila parkoviště v Libušině ulici

Olomouc dokončila rekonstrukci parkoviště u Civilní obrany v Libušině ulici. Vzniklo zde 23 parkovacích míst, nové osvětlení a odvodnění. U vyčkávací zastávky přibylo také zázemí pro řidiče městských autobusů. Součástí úprav jsou cyklopruhy směrem k mostu přes Bystřici. Devítitýdenní práce stály přibližně 7,7 milionu korun. ■

Plesovou sezonu v Olomouci zahájí Městský bál

Olomouckou plesovou sezonu zahájí v sobotu 9. ledna Městský bál v pavilonu A Výstaviště Flora. Od 19:30 zahraje Moondance Orchestra Martina Kumžáka, speciálním hostem bude Pavol Habera s kapelou. Večerem provede moderátor Petr Rychlý. Vstupenky za 1 490 korun včetně občerstvení jsou v prodeji online i v informačním centru. ■

Výstava ukáže návrhy na proměnu olomoucké tržnice

Olomouc představí návrhy na budoucí podobu prostoru tržnice. Výstavu prací z urbanistické soutěže mohou zájemci navštívit v bývalé galerii Caesar na radnici do 2. prosince. Přístupná zde bude ve všední dny od 14 do 18 hodin. Poté se výstava přesune do budovy Namiro v Palackého ulici. ■

ÚVODNÍ SLOVO

Michala Folty, šéfredaktora Hanáckého Večerníku

O SPOLEHLIVÉ PAMĚTI

Historici říkají, že při jejich práci je na máloco tak mizerné spolehnutí, jako na osobní paměť lidí. Býváme přesvědčeni, že pokud jsme to či ono zažili osobně, zcela přesně si to přece pamatujeme. Ale není tomu tak, paměť je potvora.

Na sociálních sítích se strhla mela kvůli nevinnému pošťouchnutí do nešikovného titulku jednoho článku: „Olomouc vstoupila do adventu. Vánoční strom Vanilka už svítí“. Pošťouchnutí směřovalo k faktu, že advent má zcela jasně daná kritéria, například, že se jedná o období čtyř nedělí před Božím hodem vánočním, tudíž i v případě, že by se v Olomouci rozsvěcel strom na svatého Václava, nebude to advent, ani kdyby se rozsvěcející na hlavu stavěli. Jenže tradiční pojem adventu se vinou všemožného nadužívání v médiích či marketingu natolik rozmělnil a paměť zatemnila, že podstata sdělení mnohým diskutujícím vůbec nedocházela. Měli za to, že příspěvek kritizuje brzké zahájení Vánočních trhů.

A to je další věc. Zde se zcela jasně ukazuje klasické paměťové zkreslení. Lidé v Olomouci jsou přesvědčeni, že Vánoční trhy se konají čím dál dřív. Rok co rok reptají, že příště Vánoce začnou třeba už v říjnu. Realita je ovšem jiná. Do roku 2009 se skutečně ctila tradice a strom se tehdy rozsvěcel až na Mikuláše, ale už od roku 2010, tedy celých 16 let, se tato akce odehrává vždy v předstihu. V průměru jde o sedm dní, přesně tak jako letos. V roce 2017 to bylo deset dní před a roku 2023 dokonce 14 dní před začátkem adventu! Jen v době covidových omezení se strom rozsvítil bez oslav přesně na první adventní neděli. Paměť je prostě potvora.
Perličkou tohoto týdne byl dotaz jistého Olomoučana. Na sociální sítě umístil fotografii notoricky známé ohrady zakrývající asi šedesát let proluku v Denisově ulici, plné letáků a plakátů z období listopadu 1989, a zeptal se, zda někdo ví, kde je tato lokalita a „co to bylo za hlášení“. Tady se ztratila veškerá paměť. Naštěstí se zase rychle našla, když většina komentujících uvedla věci na pravou míru. Nicméně jako doklad o rychle mizející paměti to bylo hezké.

To jen tak na okraj tvrzení, že my si přece všechno spolehlivě pamatujeme…

Michal Folta

Olomoučtí hasiči a policista uspěli mezi nejlepšími záchranáři roku

Michal Folta

Významná ocenění si v pondělí 9. listopadu převzali na Pražském hradě zástupci Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje a policista Otomar Barfus. Zlatý záchranářský kříž získali za zásah po havárii cisteren s benzenem v Hustopečích nad Bečvou i za záchranu imobilní ženy z hořícího domu v Týně nad Bečvou.

HZS Olomouckého kraje byl oceněn za zásah po železniční nehodě z 28. února 2025. Vlak převážející v sedmnácti cisternách téměř 1 025 tun toxického benzenu po nehodě explodoval a začal hořet.

Do zásahu se už během prvního dne zapojilo osmatřicet jednotek, šedesát kusů techniky a celkem 180 hasičů. Práce následně pokračovaly sedm měsíců a kromě likvidace následků požáru se soustředily také na ochranu životního prostředí. Uniklý benzen totiž ohrožoval podloží i vodní zdroje.

Hasiči společně s odborníky vybudovali speciální Larsenovu stěnu a podíleli se na provzdušňování vody v přilehlém jezeře. Podle HZS se podařilo všechny měřené koncentrace dostat pod zákonné limity. Havárie se obešla bez obětí na životech a bez zranění osob.

Za svou práci po havárii byl oceněn také Stanislav Pernický, který se výrazně podílel na ochraně fauny a flory v okolí nehody.

Další ocenění získali policista Otomar Barfus a hasič Michal Čechák. Loni v dubnu se při požáru rodinného domu v Týně nad Bečvou vydali do hořícího objektu, kde ve druhém podlaží zůstala imobilní starší žena.

Část patra už byla v plamenech, přesto se jim podařilo ženu nalézt, vynést z domu a poskytnout jí první pomoc až do příjezdu zdravotnických záchranářů. Barfus přitom zasahoval bez ochranných prostředků.

Ocenění byla předána na Pražském hradě při slavnostním ceremoniálu za účasti prezidenta republiky Petra Pavla. ■

Foto: HZS Olomouckého kraje.

Módní přehlídka DC Fashion ve stylu vintage

V Újezdě u Uničova se konala již 18. módní show společnosti DC Fashion. Tentokrát se večer nesl ve stylu vintage a nabídl účastníkům podvečer plný módy, elegance, hudby a romantické atmosféry.

Za značkou DC Fashion stojí Dagmar Cinegrová, která přehlídky pořádá už řadu let. Akce se již tradičně koná v sále kulturního domu v Újezdě u Uničova a přitahuje především ženské publikum – dívky, slečny i paní, které si rády nechají předvést aktuální i nadčasové kousky.

Letošní ročník se zaměřil na vintage styl – nadčasové siluety, elegantní střihy a romantické detaily, které se dobře hodí nejen na běžné nošení, ale i na blížící se plesovou sezonu. Modelky předvedly kolekci outfitů a společenských šatů, které si návštěvnice mohly přímo na místě prohlédnout a zakoupit.

DC Fashion si dlouhodobě drží tradici spojení módní promenády s kulturním programem. Podobně jako v předchozích letech šlo o příjemné společenské setkání s módou v komorním prostředí. ■ *pel*

Foto: Petr Pelíšek

Odpad vedle kontejnerů může přijít draho. Olomoučtí strážníci řešili už 244 případů

Starý nábytek, rozbitá elektronika, pneumatiky nebo stavební suť odložená vedle kontejnerů. S podobnými případy se olomoučtí strážníci setkávají pravidelně. Od začátku letošního roku do podzimu zaznamenali celkem 244 případů porušení zákonů o odpadech a o výrobcích s ukončenou životností. Za nesprávné nakládání s odpadem přitom hrozí vysoké pokuty.

Většinu přestupků odhalili strážníci přímo při běžných hlídkách. K dopadení viníků pomáhá také městský kamerový systém, který monitoruje problematické lokality. Právě záznamy z kamer mohou posloužit při zjišťování totožnosti lidí, kteří odpad odkládají na nepovolených místech.

„Apelujeme na občany, aby věci, kterých se chtějí zbavit, ale i běžný odpad z domácností ukládali do příslušných kontejnerů nebo využili sběrových dvorů. Odkládáním mimo místa k tomu určená se vystavují vysoké pokutě ve správním řízení, ale svým jednáním mohou také nenávratně poškodit přírodu,“ upozornil mluvčí olomouckých strážníků Petr Čunderle.

Podle městské policie nejsou výjimkou ani případy, kdy lidé přijedou ke kontejnerům autem, vyloží nepotřebné věci a odjedou. Strážníci následně dohledávají provozovatele vozidla a zjišťují, kdo odpad na místě zanechal. Pokud se konkrétního viníka nepodaří určit, případ předávají příslušnému odboru magistrátu. Ten pak zajišťuje další postup včetně mimořádného úklidu prostřednictvím Technických služeb města Olomouce.

Strážníci zároveň připomínají, že ani přeplněný kontejner není důvodem k odložení odpadu vedle něj. Obyvatelé Olomouce mohou nepotřebné věci bezplatně odevzdat ve sběrových dvorech v Neředíně nebo v ulicích Chelčického a Andělská. Kromě objemného odpadu a domácích spotřebičů zde mohou odevzdávat také nebezpečné odpady, například barvy, laky či ředidla, nebo organický odpad. ■ *red*

Foto: MPO

ANKETA HANÁCKÉHO VEČERNÍKU

Jak vypadal listopad 1989 v Olomouci?

Máloco vypovídá o nedávné historii lépe než autentické vzpomínky těch, kteří danou událost zažili. Zajímalo nás, jak vnímaly dění v listopadu 1989 osobnosti našeho regionu, které tehdy byly ve věku studentů či školáků. Zde jsou odpovědi.

Otázka: Vybavíte si dny následující těsně po událostech z Národní třídy 17. 11. 1989? Jak jste je tehdy v Olomouci vnímal?

Martin Štainer, bývalý student UPOL a člen stávkového výboru studentů UP: Jako přímý účastník a jeden z členů stávkového výboru studentů UP si i po 37 letech stále vybavuji z revoluce poměrně mnoho. Dokonce daleko víc, než mám prostoru k vyjádření. Fakticky pro mě začala revoluce při ranním nástupu na vojenskou katedru u Šmeralových kolejí v pondělí 20. 11., kde nás, studenty ve vojenských maskáčích, obestoupila asi stovka studentů „civilů“, kteří nás vyzývali k tomu, abychom do výuky nenastoupili a přidali se tak k protestu proti komunistické zlovůli z Národní třídy. Aniž bychom to v tu chvíli tušili, stali jsme se pravděpodobně prvními skutečně revoltujícími studenty na Moravě (k této události se váže text na pamětní desce umístěné u vchodu Jařabovy koleje). Následovalo šest týdnů intenzivní revolucionářské práce vedoucí k demontáži totalitního režimu, která skončila úspěchem. Nikoliv věčným.

Tomáš Kasal, bývalý student Filozofické fakulty UP: V neděli 19. listopadu 1989 jsem byl shodou okolností na univerzitních kolejích. Večer se před kolejemi konalo první shromáždění olomouckých studentů, v jehož závěru zaznělo, že v pondělí bude celouniverzitní setkání na hale UP. Což se také stalo. A pak už to jelo trochu nahoru dolů: Zavřou nás? Vyhrajeme? Rozpráší nás? Porazíme je? Po zvolení Václava Havla prezidentem jsme si naivně mysleli, že jsme se komunistů a estébáků nadobro zbavili.

Radim Himmler, tehdy žák osmé třídy ZŠ, dnes historik a ředitel Muzea Komenského v Přerově: V době listopadových událostí roku 1989 mi bylo 13 a půl roku a byl jsem žákem 8. třídy základní školy nazvané tehdy (po italských protifašistických odbojářích) Bří Cerviů (na Tererově nám.), kam jsem dojížděl z nedaleké obce. Takže na „dělání revoluce“ jsem se nepodílel. Z té doby se mi letmo vybavuje několik vzpomínek. Dynamiku událostí v Praze zprostředkovávala Československá televize, jejíž odpolední vysílání pro mládež Studio Kontakt jsem bedlivě sledoval, a tehdy poprvé se ve mně asi vzbudil zájem o veřejné dění. Učitelé ve škole i trenéři (chodil jsem na volejbalové tréninky do sportovní haly) nás v obavě z případných radikálnějších projevů varovali, ať raději nikam nechodíme, ale vím, že s kamarády jsme se byli mezi školou a odpoledním tréninkem podívat (s ustřihnutou stužkou trikolory na bundě) na náměstí Míru (tehdejší název pro Horní nám.) a viděli spíš než shromáždění jeho odpolední přípravy, kde si vybavuji na zvýšeném soklu trojičního sloupu tehdejšího herce olomouckého divadla a místní osobnost revoluce Mikuláše Pánka. Někdy asi v polovině mrazivého prosince jsme pak s tatínkem jeli do Prahy, ale ne se nějak zapojit do dění, nýbrž na plánovaný předvánoční nákupový výlet pro zaměstnance organizovaný podnikem, kde pracoval. Tehdy jsme se byli podívat na legendární průchod na Národní třídě, kde již bylo improvizované pietní místo. ■ *mf*

Policie varuje před vánočními zloději a podvodníky

Policisté před Vánocemi varují před kapesními zloději i internetovými podvodníky. Na trzích a v obchodech doporučují hlídat si peněženky, telefony a kabelky. Při nákupech přes internet je důležité ověřovat e-shopy a neklikat na podezřelé odkazy v SMS od údajných dopravců. Cennosti by lidé neměli nechávat ani v zaparkovaných autech. ■

Z nákladňáků na stavbě ukradl naftu

Přerovští policisté vyšetřují odcizení pohonných hmot. Zřejmě přes noc na pátek 20. listopadu vnikl neznámý pachatel na stavbu nájezdu na obchvat Kojetína. Zde ze dvou odstavených nákladních vozidel odcizil přes 300 litrů nafty. Škoda byla předběžně odhadnuta na bezmála 15 tisíc korun. ■

Zloděj se vloupal do lodi a ukradl víno

Neznámý pachatel se v Olomouci vloupal do turistické lodi kotvící na řece Moravě poblíž Wittgensteinovy ulice. Násilím pronikl do kajuty, odkud odcizil několik lahví tichého a šumivého vína. Poškodil také vnitřní obložení lodi. Celková škoda dosáhla téměř 25 tisíc korun. Policie případ vyšetřuje jako krádež a poškození cizí věci. ■

Vánoce nabídnou hudební hvězdy, nové světelné instalace i program na Dolním náměstí

Pokračování ze strany 1

Vánoční trhy v Olomouci budou letos pestřejší a hlavně poprvé budou mít dvě pódia, jedno na Horním a druhé na Dolním náměstí. Přibylo také sváteční osvětlení a druhý vánoční strom.

Pro nejmenší návštěvníky jsou připraveny pohádky Divadla Tramtárie, vystoupení Michala Nesvadby nebo mikulášská nadílka. Chybět nebudou ani gastroshow, ukázky tradičních řemesel a společné zpívání koled v rámci akce Česko zpívá koledy.

Jednou z novinek letošního ročníku je rozšíření kulturního programu také na Dolní náměstí, kde dostanou větší prostor především regionální kapely a hudebníci. Novou podobu dostala také vánoční výzdoba, kterou doplní nové světelné instalace a další vánoční strom na Dolním náměstí.

Letošní ročník přitom provázela nezvyklá organizační situace. Smlouvu se statutárním městem Olomouc podepsali pořadatelé až na konci května a na přípravu tak měli výrazně méně času než v předchozích letech.

„Na přípravu letošního ročníku jsme měli podstatně méně času než v předchozích letech. Přesto jsme nechtěli pouze zopakovat koncept loňských trhů. Naším cílem bylo zachovat vše, co mají návštěvníci na Olomouci rádi, a zároveň přinést nové zážitky. Jsem ráda, že se nám podařilo rozšířit kulturní program na Dolní náměstí, připravit nové vánoční instalace a navázat zajímavé spolupráce," vysvětluje Monika Řehulková, projektová manažerka společnosti Kulturní Olomouc o.p.s.

Horní a Dolní náměstí zaplnilo 125 stánků s tradičními řemeslnými výrobky, vánočními dekoracemi, regionálními specialitami a pestrou nabídkou občerstvení. Nechybí ani oblíbená punčová stezka nebo charitativní stánky, jejichž prostřednictvím mohou návštěvníci podpořit neziskové organizace z Olomouce i dalších částí Moravy.

Vánoční trhy budou v plném provozu do 23. prosince, v omezeném počtu stánků pak až do 31. prosince.

Výjimečná vstřícnost k lidem s autismem

Jedním z unikátních prvků olomouckých vánočních trhů jsou takzvané hodiny blízkosti, které vytvářejí vstřícnější prostředí především pro osoby s poruchou autistického spektra.

Každý všední den od 10 do 12 hodin bude na Dolním náměstí platit klidový režim. Ztlumí se osvětlení u betléma, vypne doplňkové osvětlení a nebude znít hudební produkce. V Ježíškově dílničce budou zároveň připraveny aktivity přizpůsobené dětem s PAS.

Režim vznikl ve spolupráci s organizacemi JAN – Jdeme Autistům Naproti a Za sklem. Podle pořadatelů jsou olomoucké vánoční trhy jediné, které podobnou speciální vstřícnost k návštěvníkům s poruchou autistického spektra nabízejí.

Vánoce na Náplavce a u tržnice

Další adventní akce se v Olomouci budou konat tradičně na náplavce na nábřeží Josefa Jařaba a také na tržnici. O Vánoce u řeky se už tradičně stará spolek Plavby Olomouc. Návštěvníkům v rámci Adventu na náplavce nabídne od 26. listopadu do 22. prosince každý prodloužený adventní víkend od čtvrtku do neděle kulturní program, spoustu kvalitního punče a také vybranou gastronomii z nejlepších olomouckých podniků. Součástí akcí jsou i plavby svátečně vyzdobenými Ololoděmi.

U tržnice nabízí menší vánoční trhy a kluziště pod názvem Led & Fest Tržnice nový provozovatel Side to Side, vybraný ještě minulým vedením města. Ledová plocha zde je až do 11. ledna, k tomu také stánky s gastronomickou nabídkou a v průběhu konání festivalu i různé akce, jako třeba fire show, koncerty či mikulášský a silvestrovský program. Bruslení na ploše 30 x 15 metrů je zdarma, na místě si lidé mohou vypůjčit brusle. ■

Foto: Michal Folta

Sváteční tramvaje zahájily letos provoz spanilou jízdou okolo centra

Michal Folta

Olomoucí v sobotu 21. listopadu večer projela kolona svátečně vyzdobených vozidel. Při spanilé jízdě se společně představily tři vánoční tramvajové soupravy, historická tramvaj s vlečným vozem a vánočně vyzdobený svozový vůz technických služeb.

PoKolona vyrazila v 17 hodin a bez zastavení projela trasu přes hlavní nádraží, Žižkovo náměstí, náměstí Hrdinů, Tržnici a Envelopu zpět k hlavnímu nádraží. Návštěvníci tak měli jedinečnou možnost vidět a vyfotit všechny vánoční vozy pohromadě. Tuto možnost využily na trase stovky lidí.

Od neděle 22. listopadu se už tři vánočně vyzdobené tramvajové soupravy zapojily do běžného provozu a dotvářejí adventní atmosféru ve městě. Vánoční vozy jsou nasazeny na lince 2 (souprava T3), na lince číslo 4 (souprava EVO1) a třetí souprava jezdí na linkách 3 a 5 (souprava EVO1/o).

Vánoční program dopravního podniku bude pokračovat také 5. prosince Mikulášskými jízdami a 20. prosince rozvozem Betlémského světla historickou tramvají. ■

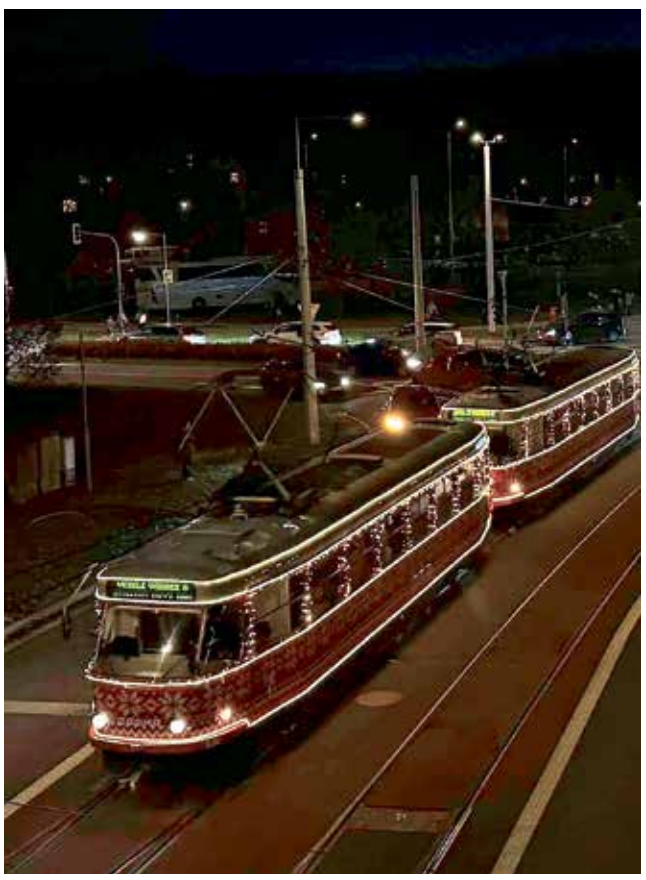

Foto: DPMO

Mládě pandy červené má pět měsíců. Je to samička a je zdravá!

Michal Folta

Pět měsíců má za sebou mládě pandy červené, které se 13. června narodilo v Zoo Olomouc. Chovatelé už také znají jeho pohlaví – jde o samičku. Přežila a dobře se jí daří, její sourozenec ale během prvních týdnů života bohužel uhynul.

Malou pandu lze nyní ve výběhu vídat stále častěji. Zimní období je navíc pro pozorování pand červených velmi vhodné. Díky husté srsti jim chlad nevadí a v období říje bývají aktivnější než během zbytku roku.

„Malá panda se touto dobou osamostatňuje od matky, která ji pomalu odstavuje, začíná přijímat čím dál více potravy dospělých a tráví více a více času venku mimo „hnízdní" boudy," uvedl zoolog Zoo Olomouc Jan Kirner.

Samice přivedla na svět dvě mláďata, jedno z nich ale nepřežilo. Zoo do prvního odchovu samice nezasahovala a nechala matce maximální klid. Při první veterinární kontrole už chovatelé zaznamenali pouze jedno mládě.

Samička už absolvovala vakcinaci, dostala mikročip a její pohlaví bylo určeno pomocí analýzy DNA z chlupových cibulek.

Foto: ZOO Olomouc

Panda červená je ohroženým druhem. Ve volné přírodě žije podle odhadů asi deset tisíc jedinců a jejich počet dál klesá, především kvůli odlesňování a pytláctví. Typické jsou pro ni rudohnědá srst, pruhovaný ocas a také takzvaný „šestý prst", který jí pomáhá při uchopování větví. ■

U nové centrální budovy FNOL začala i stavba nové porodnice

V bezprostředním sousedství rozestavěné centrální budovy B začala ve Fakultní nemocnici Olomouc vyrůstat další významná stavba. Pavilon C1 se má v roce 2030 stát sídlem Porodnicko-gynekologické kliniky, Novorozeneckého oddělení a ambulantní části Oční kliniky. Cena stavby činí bezmála 1,87 miliardy korun bez DPH.

Zdroj: FNOL

„Neustále klesající trend porodnosti je bohužel smutným fenoménem současné doby a jednou z největších výzev nejen zdravotnictví, ale celé naší společnosti. Žádná, byť sebedokonalejší stavba jej asi zvrátit nedokáže, ale přesto moderní a přátelské prostředí, které brzy vytvoříme pro budoucí maminky a jejich děti, může být alespoň částečným krokem k tomu, abychom se zapojili do snahy s tímto faktem něco udělat," říká ředitel FN Olomouc prof. MUDr. Roman Havlík, Ph.D.

Investice fakticky začala už v srpnu demolicí takzvané ředitelské vily, garáží a někdejšího bufetu pod porodnicí. Předpokládaná doba realizace je 1350 dní.

V nové budově budou sídlit ambulance i lůžková oddělení Porodnicko-gynekologické kliniky, Centrum asistované reprodukce, Centrum fetální medicíny a kompletní Novorozenecké oddělení včetně jednotky intenzivní a resuscitační péče.

„Pro nás, porodníky a gynekology, je otevření nové porodnice a sídla celé kliniky důležitým krokem k tomu, abychom ženám a jejich rodinám mohli poskytovat péči v prostředí, které podporuje bezpečí, důstojnost a respekt k individuálním potřebám," říká přednosta Porodnicko-gynekologické kliniky FN Olomouc doc. MUDr. Jaroslav Klát, Ph.D.

Výrazně se mají zlepšit také podmínky pro péči o novorozence. „Nová porodnice a Novorozenecké oddělení nabídnou tolik potřebný komfort pro celou rodinu, a to zcela v intencích moderní péče. Půjde vskutku o pracoviště hodné 21. století," vyzdvihuje primář Novorozeneckého oddělení FN Olomouc MUDr. Jan Hálek, Ph.D. I nejzávažněji nemocné děti budou moci podle něj zůstávat po celou dobu pobytu se svými rodiči na rodinných pokojích.

Součástí pavilonu bude také ambulantní část Oční kliniky. Nová budova přímo naváže na sousední pavilon B, se kterým ji propojí nadzemní spojovací krčky i podzemní garáže.

Pavilon bude mít tři podzemní a čtyři nadzemní podlaží a celkovou podlahovou plochu téměř 19 543 metrů čtverečních. Vznikne zde 90 parkovacích míst, z toho šest pro imobilní občany a tři pro rodiny s dětmi.

Budova je navržena jako energeticky úsporná, s retenční zelenou střechou a fotovoltaickou elektrárnou o výkonu 148 kWp. Dešťová voda bude využívána k závlaze zeleně. Stavbu podle návrhu ateliéru Adam Rujbr Architects realizují společnosti GEMO a OHLA ŽS. ■ *red*

Olomoucký kraj posílí kybernetickou bezpečnost

Olomoucký kraj plánuje modernizaci datové infrastruktury za přibližně 11 milionů korun. Projekt zahrnuje ochranu před kybernetickými útoky a záložní datová úložiště na oddělených místech. Má snížit riziko ztráty důležitých informací a umožnit rychlejší obnovu systémů při mimořádných událostech. Na investici by měl kraj získat až 85% dotaci. ■

Kraj chce přilákat zubaře do menších měst

Olomoucký kraj získal první dva zájemce o stipendia pro studenty stomatologie. Každý může dostat až 300 tisíc korun na náklady spojené se studiem. Po jeho dokončení budou budoucí zubaři působit v oblastech s nedostatkem ordinací, například na Jesenicku, Moravskoberounsku nebo Konicku. Kraj chce programem přilákat další lékaře. ■

Nebezpečný komín v Předmostí obehnali plotem

Okolí osmdesátimetrového komína v přerovském Předmostí je kvůli bezpečnosti dočasně oplocené. Stavební revize odhalila poškození jeho povrchu a ochozu ve výšce přes 75 metrů, odkud mohou padat úlomky betonu. Odborníci doporučují uvolněné části co nejdříve odstranit. Do provedení oprav má prostor zůstat uzavřený. ■

Archeologové objevili dosud neznámé hradisko

Michal Folta

Záchranný archeologický výzkum v Charvátech na Olomoucku odhalil pozůstatky opevněného sídliště, které mohlo ve starší době bronzové představovat důležité centrum okolních komunit. Archeologové z Archeologického centra Olomouc zde odkryli tři linie obranných příkopů, čtyři kostrové pohřby a doklady osídlení z několika pravěkých období. K bližšímu poznání rozsahu opevněného areálu přispěl také geofyzikální průzkum okolních pozemků.

Záchranný archeologický výzkum provádělo Archeologické centrum Olomouc (ACO) od září do konce října 2026 v souvislosti s plánovanou výstavbou rodinných domů v Charvátech. Zadavatelem výzkumu byla společnost Fidler Stavby s.r.o. První etapa zahrnovala čtyři stavební parcely určené pro výstavbu dvou dvojdomků a část prostoru plánované komunikace. Archeologové zde zdokumentovali přibližně 40 archeologických objektů, včetně sídlištních a zásobních jam, kostrových pohřbů a tří linií obranných příkopů. Nejhlubší z nich dosahoval přibližně 3,3 metru a v horní části byl široký přes 7,5 metru. Výzkum bude pokračovat v návaznosti na další stavební práce.

Foto: ACO

Pravěké hradisko mohlo sloužit okolním komunitám

„O pravěkém osídlení Charvát víme již z předchozích výzkumů. Překvapilo nás však zjištění, že se zde nacházelo opevněné sídliště. Takové místo mohlo mít význam nejen pro své obyvatele, ale také pro okolní komunity. Zatím ale nevíme, zda sloužilo především jako sídlo významnější komunity, nebo také jako útočiště pro obyvatele okolních osad," vysvětluje archeolog Vít Záhorák z Archeologického centra Olomouc.

Objevené opevněné sídliště archeologové předběžně spojují s věteřovskou kulturou ze starší doby bronzové. Nacházelo se na vyvýšené terase nad řekou Moravou, kde okolní svahy poskytovaly přirozenou ochranu. Na přístupnějších místech obyvatelé vybudovali systém příkopů, z nichž dva se podařilo částečně prozkoumat. Vnější dosahoval hloubky přibližně 2,2 metru, prostřední byl hluboký asi 3,3 metru.

Geofyzikální průzkum ukázal pokračování opevněného areálu

Na odkryté příkopy navázal geofyzikální průzkum, který provedl Ústav archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Nedestruktivní měření umožnilo zachytit další archeologické struktury na sousedních pozemcích, aniž by bylo nutné zasahovat do terénu. Výsledky naznačují, že opevněný areál pokračuje také do okolních polí a zahrad.

Geofyzikální průzkum zde zachytil také struktury, které by mohly představovat pozůstatky staveb. Jejich stáří zatím nelze spolehlivě určit.

Z výplní obranných příkopů archeologové odebrali vzorky pro palynologické a mikromorfologické analýzy. Analýza pylových zrn může přiblížit podobu tehdejší vegetace, zatímco mikromorfologický rozbor půdních a sedimentárních vrstev může objasnit, jak se příkopy postupně zanášely a zda byly během svého využívání udržovány.

Čtyři kostrové pohřby a doklady osídlení z několika tisíciletí

Výzkum doložil také polykulturní osídlení, tedy opakované využívání lokality různými pravěkými komunitami. Nejstarší nálezy pocházejí z 5. a 4. tisíciletí př. n. l. a souvisejí s lengyelskou a jordanovskou kulturou. V sídlištních jámách archeologové objevili keramické zlomky, zvířecí kosti a kamenné nástroje.

Pozornost upoutaly především čtyři kostrové pohřby. Dva z nich archeologové předběžně spojují s kulturou se šňůrovou keramikou (přibližně 2900–2500 př. n. l.). V jednom z nich byl uložen asi desetiletý jedinec s kamenným sekeromlatem, typickým předmětem mužských pohřbů této kultury. Druhý pohřeb se vyznačoval neobvyklou polohou kosterních pozůstatků. U dospělého jedince byly nalezeny tři keramické nádoby a pazourkový artefakt. Jeho přesné zařazení však zůstává nejisté.

„Zatímco první pohřeb odpovídá obvyklým pohřebním zvyklostem kultury se šňůrovou keramikou s archeology již při přípravě výstavby. Díky ní můžeme odborně zdokumentovat nálezy a uchovat informace o minulosti místa, které by při stavebních pracích mohly nenávratně zaniknout," uvádí Nikola Jandová, tisková mluvčí Archeologického centra Olomouc.

Další poznatky přinese odborné zpracování nálezů

Po ukončení první etapy terénních prací následuje laboratorní zpracování, dokumentace a odborné vyhodnocení získaného archeologického materiálu. Antropologické analýzy lidských ostatků mohou upřesnit věk, biologické pohlaví a další informace o pohřbených jedincích. Vyhodnocení keramiky, přírodovědných vzorků a případné radiokarbonové datování mohou přispět k přesnějšímu určení jednotlivých fází osídlení i k objasnění vzniku a fungování opevněného areálu. ■

Hrubá stavba pavilonu B ve FNOL je hotová

Foto: FNOL

Od slavnostního poklepu na základní kámen uplynuly letos 21. října už dva roky a nový centrální pavilon B Fakultní nemocnice Olomouc, známý podle svého předchůdce také jako „nový Franz Josef", je zase o velký krok blíž svému dokončení. Hrubá stavba hlavního objektu i spojovací koridory jsou hotové, pracuje se na fasádě budovy, střechách, vnitřních příčkách i technologiích. Každý další měsíc se přitom stále zřetelněji ukazuje, jak bude vypadat nejvýznamnější centrum modernizované nemocnice.

Od betonové konstrukce k výsledné budově

„Výstavba pokračuje v souladu s harmonogramem. Hrubou stavbu hlavního objektu se podařilo dokončit za 580 dní od zahájení prací. Dalších 160 dní zabrala realizace spojovacích koridorů mezi objekty A a B. Hotová je také vjezdová rampa do třetího podzemního podlaží, která bude hlavním vjezdem do podzemních garáží. Na stavbě se nyní naplno rozběhly práce, které dávají budově její definitivní podobu. Osazeno je už 80 procent výplní otvorů a tepelná izolace obvodového pláště je dokončena ze 70 procent. Na první části fasády se začíná objevovat i finální pohledová vrstva. Pokročily také práce na střechách: parozábrana je hotová v celém rozsahu a na přibližně třetině plochy je dokončeno celé střešní souvrství. Připraveny jsou rovněž všechny ocelové konstrukce pro budoucí fotovoltaické panely," vypočítává vedoucí Odboru investic FN Olomouc Ing. František Valíček, MHA.

Uvnitř se rýsují budoucí nemocniční provozy

Výraznou proměnou prochází už také interiér budovy. „Sádrokartonové příčky začínají jasně vymezovat budoucí místnosti a provozní celky. Jejich konstrukční rastrování je hotové z 90 procent, jednostranné zaklopení ze 70 procent. Současně se realizují hrubé podlahy a intenzivně se pracuje ve strojovnách vzduchotechniky. Do stavby nastoupila také řada specializovaných profesí, které zajišťují rozvody elektřiny, vzduchotechniky, chlazení, vytápění a dalších technických systémů. Z celkových třinácti výtahů jsou čtyři kompletně dokončeny a na dalších čtyřech se intenzivně pracuje. Na stavbě se v současnosti pohybuje kolem dvou stovek pracovníků různých profesí," dodává František Valíček.

Deset operačních sálů a více než 150 parkovacích míst

Přestože má být nový pavilon uveden do provozu na podzim roku 2028, už nyní se pravidelně setkává tým, který koordinuje všechny procesy tak, aby proběhlo hladce nejen samotné stěhování, ale aby provoz v nové budově byl také oproti současným standardům modernější a ještě více ve prospěch pacientů i zdravotníků. „Přesunutí některých klinik z okrajových částí areálu, například neurologie, neurochirurgie nebo ortopedie, zásadně zlepší dostupnost ostatních pracovišť nemocnice a zlepší kvalitu poskytované péče. S novou budovou získáme i nové možnosti, jako jsou například nové jednotky intenzivní péče, dvě angiolinky, prostory pro urgentní příjem, ale také zcela nové oddělení jednodenní péče. S dokončovanou budovou tak přicházejí další výzvy ke zlepšení a optimalizaci procesů a na ty je třeba se už nyní připravovat," říká MUDr. Jiří Ševčík, manažer strategických projektů léčebné péče FN Olomouc, který tým odborníků vede.

V budově vznikne mimo jiné deset operačních sálů, tři sály pro jednodenní chirurgii se zázemím pro dospávání a jednotka intenzivní péče pro jmenované lůžkové obory. Celkem zde bude umístěno 273 lůžek pro pacienty, z toho 51 na JIP, a řada specializovaných lékařských přístrojů včetně angiografických systémů.

Ve třetím podzemním podlaží vzniknou garáže s kapacitou přes 150 parkovacích míst. První a druhé podzemní podlaží budou sloužit ambulantním provozům klinik. V prvním nadzemním podlaží bude umístěna hlavní baterie moderních operačních sálů, dospávací hala a po obvodu podlaží také jednotky intenzivní péče dotčených klinik.

Ve druhém až čtvrtém nadzemním podlaží se počítá s lůžkovými jednotkami jednotlivých klinik. Páté nadzemní podlaží bude vyhrazeno technickému zázemí, zejména strojovnám vzduchotechniky a chlazení.

Čísla to řeknou nejlépe

Rozměry projektu jsou mimořádné. Osm podlaží pavilonu vyrůstá na zastavěné ploše přesahující 8000 metrů čtverečných. Při zakládání stavby bylo odvezeno více než 81 000 metrů krychlových zeminy. Do pilotového založení bylo použito přes 6000 metrů krychlových betonu a celková délka pilot dosáhla 8500 metrů. Nejdelší z nich měří 24 metrů. Dalších více než 13 000 metrů krychlových betonu připadá na základovou desku, stěny a sloupy. Výztuž použitá v betonových konstrukcích přesahuje 2700 tun. Významnou součástí konstrukce jsou také předpjaté dutinové stropní panely a ocelové delta nosníky.

Dokončení nového pavilonu B je plánováno na květen 2028. Do té doby bude následovat další etapa prací, při níž se stavební konstrukce promění v plně vybavené zdravotnické pracoviště. Výsledkem bude moderní zázemí, které pomůže rozvíjet kapacity Fakultní nemocnice Olomouc pro náročnou diagnostiku, léčbu i péči o pacienty z celého regionu.

„Silnou stránkou naší nemocnice je špičkový tým na přípravu a realizaci staveb, jakož i výborná a se vzájemným respektem vedená spolupráce se zdravotnickými provozy. Měli jsme také štěstí při výběru konsorcia zhotovitelů, tedy firem OHLA, Gemo a Hochtief, které složitou a pokročilými technologiemi vybavenou stavbu realizují v souladu s harmonogramem a plánovanými náklady. Nepříjemnou stránkou této masivní investiční činnosti je ovšem omezení dopravy a možností parkovat v areálu nemocnice. Přesto doufám, že nám naši pacienti a návštěvníci určitý diskomfort odpustí při vědomí toho, že dostanou k užívání nemocniční zázemí na vrcholné evropské úrovni," konstatuje ekonomický náměstek ředitele nemocnice Tomáš Uvízl. ■ *red*

Foto: FNOL

Fakultní nemocnice nabídne bezplatné testování na HIV

Fakultní nemocnice Olomouc nabídne ve čtvrtek 26. listopadu bezplatné anonymní testování na HIV. Zájemci mohou mezi 15. a 18. hodinou přijít k sanitce České společnosti AIDS pomoc před pavilonem G. Výsledek testu z kapky krve obdrží přibližně za 15 minut. Nemocniční HIV centrum od začátku roku 2025 pečuje o 80 pacientů. ■

Hasiči nacvičovali pomoc při rozsáhlých povodních

Olomoučtí hasiči uspořádali cvičení Povodeň 2026 simulující zaplavení tří obcí u Olomouce. Na letišti a krajském ředitelství prověřovali spolupráci s neziskovými organizacemi při humanitární pomoci. Týmy zjišťovaly potřeby obyvatel, zajišťovaly psychologickou podporu a předávaly informace krizovému štábu. Zapojila se i univerzita. ■

Tragická srážka vlaku s autem v Prostějově

V neděli 22. listopadu se v Prostějově srazil rychlík s osobním automobilem. Vůz zůstal zaklíněný pod vlakem, dva lidé na místě zemřeli. Třetího zraněného museli hasiči vyprostit hydraulickými nástroji a předat záchranářům. Z vlaku evakuovali třicet cestujících, nikdo z nich neutrpěl zranění. Na místě zasahovalo několik hasičských jednotek. ■

Vánoce ve zvonařské dílně: tradice, která v Brodku zní už po generace

Už podeváté se konaly Vánoce ve zvonařské dílně Marie Tomáškové-Dytrychové v Brodku u Přerova. A byla to opravdu zajímavá předvánoční návštěva místa, kde se snoubí poctivé řemeslo, umění a dlouholetá rodinná tradice.

Hned u vchodu nás přivítal zvonařský punč, výborné perníčky a další pochutiny. Nechyběla vánoční výzdoba ani prodejní stánek s malými zvonečky. Všude kolem nás byly zvony velké i malé a na několika místech si mohli návštěvníci sami vyzkoušet, jak jednotlivé zvony znějí.

Foto: Michal Frantík

Velkým zážitkem byla samotná zvonařská dílna, na kterou je paní majitelka nesmírně hrdá a kterou si pečlivě chrání. Právě zde vznikají zvony, kterých už dílna vyrobila více než 9 000. Během běžného provozu zde probíhá také jejich odlévání. Právě v klasické výrobě vzniká například velký zvon o hmotnosti kolem 300 kilogramů.

Během celého dne probíhaly komentované prohlídky a o návštěvníky rozhodně nebyla nouze. Ti nejmenší si mohli vyzkoušet zvonařskou dílničku a nechybělo ani společné zpívání koled u zvonkohry.

Když jsme si povídali s paní majitelkou, rozpovídala se také o historii této rodinné tradice. Její kořeny sahají do roku 1950, kdy její dědeček Josef Dytrych odlil první zvon pro místní kostel a položil tak základy rodinného zvonařského řemesla. Tradice pokračovala dalšími generacemi a dodnes je tato dílna symbolem poctivé řemeslné práce.

Paní majitelka nám přiblížila, jak náročná je výroba zvonů, jak se ladí jejich tóny a také to, že jeden zvon může vznikat až šest týdnů. Bylo znát, jak moc si váží tohoto řemesla a jak je hrdá na to, že jde o skutečnou poctivou práci, kterou nelze ničím nahradit.

Byla to sice náhodná, ale o to zajímavější předvánoční návštěva. Nešlo jen o vánoční atmosféru, zvonečky a koledy. Především jsme měli možnost nahlédnout do světa tradičního řemesla a poznat příběh rodiny, která zasvětila svůj život výrobě zvonů.

„Každý zvon má svůj hlas, ale za každým z nich stojí příběh, tradice a poctivá práce několika generací. ■ *Michal Frantík, Olomouc*

Ne každé vězení má zdi

Na Velvyslanectví České republiky ve Vídni je od 25. listopadu 2026 možné navštívit výstavu žáků Moravské střední školy v Olomouci s názvem „Exil“. Výtvarné obory grafický design a scénická a výstavní tvorba představují různé přístupy a zpracování nadčasového a stále aktuálního tématu. Žáci 2. až 4. ročníků a dva pedagogové připomínají osudy známých osobností z českých dějin, akcentují emoční stránku pojmu, nahlížejí na téma z různých stran, ale vycházejí také z osobní zkušenosti v souvislosti se současnou situací na Ukrajině. V pracích rezonují emocionální dopady na společnost i jednotlivce, jako je ztráta, strach, prázdnota, nejistota, neporozumění apod.

K volbě tématu vedlo pedagogy jednak nedávné významné datum 17. listopadu, které by nemělo být vnímané jako pouhý symbol, ale jako stále živá připomínka toho, jak nepříznivé životní podmínky a politický tlak zasahují společnost i jednotlivé osudy a zraňují je do úrovně několika generací. Dalším důvodem této připomínky je historická, kulturní i společenská provázanost českých zemí a Rakouska, která se opět propisuje spletitými osobními příběhy do obecného vnímání společných témat a vztahů. Zároveň se aktuálnost tématu s ohledem na válečný konflikt na Ukrajině netýká pouze přijetí exulantů ve společnosti, ale i integrace dětí ve školách.

Téma nemá být vnímané jako heslo spojené s politickými přísliby nebo společenským tlakem. Jde o situaci, která se významně promítá v životech dětí a promítá se pochopitelně i do školního prostředí. Také na Moravské střední škole se do kolektivů českých žáků snaží implementovat děti, pro které je české prostředí cizí. Nejde pouze o ukrajinské děti, i když hovoříme o největším procentu ze všech dalších národností. Zapojení těchto žáků do projektu výstavy „Exil“ bylo důležitým krokem. Umožnilo interpretovat jejich zkušenosti a prezentovat je spolužákům a nyní i veřejnosti, aniž by je museli verbalizovat a znovu prožívat stará traumata. Zároveň čeští žáci mohli reflektovat své vnímání současných událostí. Tento arteterapeutický přesah je přidanou hodnotou, která vyplynula během realizace projektu.

Pro výstavu byl zvolen vizuál vytvořený žákyní 4. ročníku oboru grafický design, která sama odchod z rodné země prožila a emoce a zkušenosti přetavila do komiksového příběhu umělce a jeho fanouška. Kromě dalších komiksů se mohou návštěvníci těšit na malby, propagační i volné grafiky, kresby a objekty. Výstava je přístupná v pracovní době velvyslanectví a potrvá do 11. ledna. 2027. ■ *Mgr. MgA. Kristýna Boháčová. Ph.D, výtvarná pedagožka. Moravská střední škola, s. r. o.*

Jedno z vystavených děl na výstavě Exil. Zdroj: MSŠ Olomouc

INZERCE

Knihovny v Olomouckém kraji válcují zbytek republiky. Moderní služby už nabízí téměř 300 z nich

Knihovny v Olomouckém kraji už dávno nejsou jen místem, kde si lidé půjčují knihy. Stále častěji nabízejí také online katalogy, elektronické výpůjčky nebo čtenářská konta. A právě v modernizaci malých obecních knihoven se regionu daří nejlépe v celé republice. Za mimořádný pokrok získal kraj uznání od Národní knihovny České republiky.

Zatímco ještě nedávno využívalo automatizovaný knihovnický systém v Olomouckém kraji 157 knihoven, nyní je jich už 297. Během jediného roku se tak jejich počet zvýšil téměř dvojnásobně. Jde o největší meziroční posun v automatizaci malých knihoven ze všech krajů v Česku.

Pro čtenáře to znamená především pohodlnější přístup ke knihám a dalším službám. Díky moderním systémům mohou i knihovny v menších obcích nabídnout online katalog, správu čtenářského konta nebo půjčování elektronických knih. Samotným knihovníkům zase technologie usnadňují každodenní práci.

„Je skvělé vidět, že se obecní knihovny v našem kraji tak výrazně posouvají kupředu. Moderní technologie jim umožňují nabízet čtenářům nové služby a zároveň usnadňují každodenní práci knihovníků. Důležité je, aby kvalitní knihovnické služby byly dostupné i v menších obcích," uvedla Monika Hryzbilová, náměstkyně hejtmana pro sport, kulturu a památkovou péči.

Foto: olkraj.cz

NOVÉ KNIHY I PRO MENŠÍ OBCE

Modernizací technologií ale podpora knihoven nekončí. Olomoucký kraj patří mezi republikovou špičku také v zajišťování nových knih a dalších materiálů pro obecní knihovny.

Z prostředků obcí se podařilo zajistit nákup knihovního fondu pro 170 knihoven. Dalším 260 knihovnám byla poskytnuta služba odborného zpracování fondu. To představuje 55 procent všech knihoven, kterým jsou v regionu poskytovány tyto podpůrné služby.

Výrazně roste také ochota samotných obcí investovat do nových titulů. Počet obcí, které finančně přispívají na nákup knih do výměnných souborů, se meziročně zdvojnásobil. Čtenáři se tak mohou dostat k širší nabídce literatury, aniž by museli cestovat do větších měst.

NA ROZVOJ KNIHOVEN PUTUJÍ MILIONY

Za proměnou knihoven stojí také vyšší finanční podpora. Krajská dotace na zajištění regionálních knihovnických služeb vzrostla ze 14,1 na 15,2 milionu korun. Peníze pomáhají nejen s obnovou knižních fondů a rozvojem služeb, ale také s odbornou podporou menších knihoven.

Jen v roce 2025 využilo pomoc při revizi knihovních fondů 102 knihoven. ■ *red*

Vapování mezi školáky prudce roste. Energetické nápoje pije denně každé dvanácté dítě

Elektronické cigarety a energetické nápoje se stávají běžnou součástí života českých školáků. Pravidelné vapování se za poslední čtyři roky více než zdvojnásobilo, výrazně přibylo také dětí, které denně pijí energeťáky. Vyplývá to z nové studie HBSC, na níž se podílí Univerzita Palackého v Olomouci.

Alespoň jednou týdně vapuje 10,3 procenta školáků, zatímco v roce 2022 to bylo 4,9 procenta. Mezi patnáctiletými používá elektronické cigarety téměř každý pátý. Denně vapuje 12,8 procenta patnáctiletých, což je výrazně více než u klasických cigaret, které denně kouří 3,6 procenta z nich.

Podobný trend ukazují energetické nápoje. Každý den je pije osm procent školáků, před čtyřmi lety to bylo 4,4 procenta. Mezi patnáctiletými po nich alespoň dvakrát týdně sahá téměř třetina.

RIZIKOVÉ NÁVYKY SE ČASTO KOMBINUJÍ

Výzkumníci upozorňují, že děti často kombinují více rizikových návyků. Z těch, které denně pijí energetické nápoje, během posledního měsíce vapovalo 58 procent. U ostatních školáků to bylo pouze 13 procent.

„Znepokojivý není pouze samotný nárůst vapování mezi dětmi, ale také skutečnost, že se jednotlivé formy rizikového chování často kombinují," upozorňuje Pavla Chomynová z Národního monitorovacího střediska pro závislosti.

Výsledky ukazují také souvislost se spánkem. Doporučenou dobu spí ve školních dnech pouze čtvrtina dětí, které denně pijí energetické nápoje. U ostatních je to více než polovina.

ODBORNÍCI VARUJÍ PŘED PŘEHLÍŽENÍM PROBLÉMŮ

Podle odborníků je důležité vnímat nejen samotné užívání těchto výrobků, ale také psychickou pohodu dětí a prostředí, ve kterém vyrůstají.

„Když zjistíme, že dítě vapuje nebo denně pije energetické nápoje, neměli bychom rozhovor ukončit u samotného produktu. Potřebujeme se ptát také na to, jak se cítí, co prožívá a na koho se může obrátit," zdůrazňuje Michal Kalman, hlavní řešitel české studie HBSC z Univerzity Palackého.

Do letošního výzkumu se zapojilo 9 670 žáků ze 186 základních škol a víceletých gymnázií. Odborníci zároveň upozorňují na potřebu účinnější prevence a omezení dostupnosti rizikových výrobků dětem. ■ *red*

Foto: Chat GPT

Olomoucký kraj rozdělí 800 tisíc korun na paliativní péči

Pacienti se závažným onemocněním a jejich rodiny se mohou spolehnout na další podporu. Olomoucký kraj rozdělí 800 tisíc korun mezi šest poskytovatelů ambulantní paliativní péče. Peníze poslouží na zdravotnické vybavení, potřebný materiál i mzdy zdravotníků. Cílem je zajistit dostupnou a kvalitní péči lidem, kteří procházejí náročným obdobím života.

Paliativní péče hraje důležitou roli v životě pacientů s vážným onemocněním i jejich nejbližších. Pomáhá zmírňovat zdravotní obtíže, zvládat náročné situace a poskytuje odbornou podporu, kterou nemocní často potřebují co nejblíže svému domovu.

Právě na rozvoj těchto služeb nyní Olomoucký kraj vyčlenil 800 tisíc korun. O finanční příspěvek požádalo sedm organizací, podmínky dotačního programu splnilo šest z nich.

„Maximální podpora činí 100 tisíc korun pro poskytovatele se smlouvami u zdravotních pojišťoven a 200 tisíc korun pro ty, kteří tyto smlouvy uzavřené nemají. Podmínky programu splnilo šest ze sedmi přihlášených žadatelů, jejich podporu doporučila i hodnotící komise," uvedl hejtman Olomouckého kraje Ladislav Okleštěk.

PENÍZE POMOHOU S VYBAVENÍM I PERSONÁLEM

Poskytovatelé budou moci krajské dotace využít například na pořízení nové zdravotnické techniky, opravy a servis stávajících přístrojů nebo nákup spotřebního zdravotnického materiálu. Část prostředků může směřovat také na mzdy lékařů a dalších zdravotnických pracovníků či na jejich odborné vzdělávání.

Podle vedení kraje je důležité, aby lidé se závažným onemocněním měli přístup k odborné pomoci bez nutnosti zbytečně náročného cestování a aby se potřebné podpory dostalo také jejich rodinám. „Ambulantní paliativní péče je důležitou součástí zdravotnictví. Pomáhá pacientům se závažným onemocněním i jejich rodinám a přispívá k tomu, aby měli potřebnou odbornou podporu co nejblíže svému domovu. Chceme, aby poskytovatelé měli podmínky pro kvalitní péči i další rozvoj svých služeb," vysvětlil první náměstek hejtmana Vladimír Lichnovský.

Podpora šesti poskytovatelů má přispět k udržení a rozvoji služeb, které pacientům a jejich blízkým pomáhají zvládat jedno z nejtěžších životních období. Pro rodiny, které se potýkají se závažným onemocněním svých blízkých, může být dostupnost odborné pomoci zásadní. ■ *red*

Foto: Pixabay.com

INZERCE

Moravské divadlo uvede bláznivou komedii

Moravské divadlo Olomouc uvede 27. listopadu premiéru komedie Hra, která se zvrtla. Příběh sleduje amatérský soubor, jehož detektivní představení se mění v sérii katastrof. Padají kulisy, selhává technika, ale herci se snaží navzdory všemu pokračovat. Inscenaci režírují Roman Vencl a Darek Král. Reprízy jsou naplánovány na prosinec, leden a únor. ■

V olomoucké zoo se narodilo 16 vzácných kaloňů

Zoo Olomouc letos přivítala 16 mláďat ohroženého kaloně rodriguezského. Celkem nyní chová 67 jedinců, což je druhá největší skupina mimo jejich domovský ostrov Rodrigues. Zvířata prošla čipováním a vakcinací. Kaloni patří k nejvzácnějším obyvatelům zahrady a jejich populaci ve volné přírodě ohrožuje zejména úbytek lesů a lov. ■

Olomoucká zoo poprvé odchovala sýce rousné

Zoo Olomouc zaznamenala první úspěšný odchov sýců rousných. Dvě mláďata se vylíhla v červnu a během srpna opustila hnízdní dutinu. Chovatelé přitom museli překonat neúspěch první snůšky, kterou samice opustila. Mladé sovičky už přepeřily do dospělého zbarvení. Návštěvníci je mohou pozorovat ve voliéře umístěné v lese nedaleko Lanáčku. ■

Campanella přišla o zázemí. Teď potřebuje pomoc Olomoučanů

Olomoucká Campanella pravidelně vozí domů úspěchy z evropských i světových pěveckých soutěží a šíří dobré jméno města daleko za jeho hranicemi. Teď se ale sama ocitla v situaci, kdy potřebuje pomoc. Základní umělecká škola Campanella, kterou navštěvuje 400 žáků a která je zároveň zázemím několika pěveckých sborů, přišla na konci léta nečekaně o své hlavní prostory a sídlo školy.

Týden před začátkem školního roku statik konstatoval závažné problémy se stavem budovy bývalého kostela Svatých Schodů ve Slovenské ulici. Právě zde měla Campanella dva zkušební sály. Objekt musel být okamžitě uzavřen a vedení školy bylo nuceno v šibeničním termínu najít náhradní zázemí.

To se sice podařilo, současné řešení je ale pouze provizorní a rozdělení výuky na různá místa ve městě výrazně komplikuje každodenní fungování žákům, jejich rodičům, pedagogům i vedení školy. V tuto chvíli není jasné, kdy bude možné objekt ve Slovenské ulici, který patří městu Olomouc, opravit a znovu využívat.

Vedení školy nyní našlo řešení, které by Campanelle mohlo přinést bezpečné a jisté zázemí. ZUŠ může získat prostory v rozsáhlém objektu Hanáckých kasáren, které postupně procházejí rekonstrukcí a adaptací pro kulturní a vzdělávací využití. Už zde působí některé obory Univerzity Palackého a do budoucna se sem chystá také Divadlo Tramtarie.

Právě zde by mohla být celá Campanella soustředěna pod jednou střechou.

„Nejde nám o žádný nadbytečný komfort. Jde o stabilní zázemí pro stovky dětí, které se ve svém volném čase věnují uměleckému vzdělávání a zpěvu a které pak rozdávají radost druhým u nás i ve světě. Současné provizorium zvládáme, ale z dlouhodobého hlediska není dobré pro žáky, rodiče ani pedagogy," říká ředitelka ZUŠ Campanella Olomouc Iveta Hlubinková.

Aby ale škola mohla nové prostory skutečně získat, musí nyní zvládnout mimořádné náklady spojené se stěhováním školy a vybavením nových prostor.

Campanella už mnohokrát reprezentovala Olomouc na významných soutěžích a festivalech doma i v zahraničí. Teď se role obrací. Škola nyní prosí Olomoučany, své absolventy, rodiče, bývalé zpěváky, příznivce hudby i všechny, kterým není lhostejný osud uměleckého vzdělávání ve městě, o pomoc.

Každý příspěvek může Campanellu přiblížit k tomu, aby se z provizoria přestěhovala od nového školního roku do důstojného a stabilního zázemí a aby stovky dětí mohly dál zpívat, učit se a rozvíjet svůj talent.

Transparentní účet školy 262772/0100 ■ *mf*

Foto: ZUŠ Campanella

Právě vychází unikátní kniha povídek s ilustracemi Jiřího Suchého

Na pultech knihkupectví se v těchto dnech objevuje jedinečný knižní počin: soubor povídek olomoucké prozaičky Kamily Holáskové s litografiemi a několika původními ilustracemi Jiřího Suchého. Vydání knihy Barmanka a jiné povídky navíc pro všechny fanoušky ikonické postavy české kultury stylově doplní i výstava Jiří Suchý 95, která se v lednu uskuteční v olomoucké galerii ART RUBIKON.

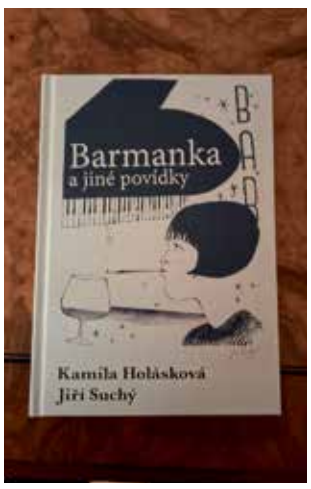

Foto: Memoria Porta

„Mistru slova Jiřímu Suchému, k němuž s obdivem vzhlížím, děkuji za spolupráci a čas, který mi věnoval," uvedla autorka povídkové knihy Kamila Holásková. Adam a Eva, Sedm dní v Karibiku či Poslední cesta do Ameriky – už názvy jednotlivých příběhů ukazují, že v nich jde především o vztahy. Devět povídek na 150 stránkách doprovází litografie a originální ilustrace Jiřího Suchého, součástí knihy je i obrazová příloha dokumentující vztahy významných tuzemských osobností k oběma spoluautorům. Několik kreseb vytvořil Jiří Suchý přímo pro tuto knihu, ostatní, starší litografie doprovázející jednotlivé povídky pak Suchý vybíral společně s Kamilou Holáskovou. „Knize přeji, aby se vám líbila, jako se líbí mně," dodal věhlasný autor její výtvarné části.

Kniha Barmanka a jiné povídky je počinem olomouckého spolku Memoriam Porta, z. s. A právě tento spolek stojí rovněž za výstavou k životnímu jubileu tohoto legendárního divadelníka, herce, básníka, skladatele či zpěváka, sjednoduchým názvem Jiří Suchý 95. Expozice, slavnostně zahájená v prostorách Senátu, je nyní vystavena v pražské galerii GOMA a od 18. ledna si ji mohou Olomoučané prohlédnout v galerii ART RUBIKON. Výstava se zaměřuje především na litografie Jiřího Suchého, které vychází z nezaměnitelné poetiky divadla Semafor a mnohdy vznikaly v době, kdy komunistický režim limitoval Jiřímu Suchému možnost veřejného vystupování. Výstavu doprovází i originální katalog. Kromě právě vydávané knihy či dřívějších výstav pojí Jiřího Suchého s Olomoucí i méně známý fakt, a sice že v roce 2011 převzal čestný doktorát Univerzity Palackého. ■ *mf*

Sochy & květy: neobvyklá výstava sochaře Ondřeje Olivy

Sochař Ondřej Oliva představuje v oranžerii ve Smetanových sadech v Olomouci výstavu Sochy & květy, která propojuje chladné kovové odlitky s živou přírodou oranžerie. V rozhovoru autor přibližuje, jak pomocí metody přesného lití konzervuje čas u materiálů podléhajících rozpadu, a láká na detailně zpracované komorní plastiky i čtyřmetrovou skulpturu. Výstava je otevřena do 27. listopadu a koná se v rámci festivalu Olomouc Design Days.

Ondro, tvoje sochy jsou z pevného kovu, bronzu či hliníku, ale tady je doplňují živé květy. Jak tě napadlo spojit takhle odlišné světy dohromady?

Na výstavě je několik objektů, které už byly vystaveny dříve. Na komentovaných prohlídkách, které jsou v rámci doprovodného programu k výstavě, jsem u několika soch vždy říkal, že jejich části připomínají květy. Propojení těchto soch, prostoru oranžerie, a živých květin je v podstatě přirozené vyústění a já z toho mám velkou radost a pocit, že sochy jsou konečně na tom správném místě.

Květiny časem uvadají, zatímco socha zůstává. Baví tě, že se tvoje výstava vlastně každý den trochu mění?

Sám jsem na tuhle proměnu zvědavý, určitě si na výstavu zajdu několikrát. Některé sochy na výstavě jsou odlitky reálných kusů dřev, trámu, které také podléhají určitému rozpadu v čase, ovšem díky zaformování a dokonalému přenesení otisku dřeva do kovu pomocí metody přesného lití jsem v podstatě jejich "uvadání" zakonzervoval. Možná se jedná o nějaký skrytý strach ze smrti. U květin se mi to zatím nepovedlo, ale třeba časem přijde na odlévání i těchto nádherných prvků. Na takové další výstavě by se pak už změnili jen návštěvníci, kteří by na výstavu přišli vícekrát... (smích)

Co bys chtěl, aby si lidé z výstavy Sochy & květy odnesli? Na co se mají nejvíc těšit?

Doufám že diváci především ocení dokonale zpracované řemeslo a smysl pro detail, v tom se dle mého skrývá opravdové umění. Těšit se mohou nejen na velkorysou instalaci objektů BENTHORELIC, či čtyřmetrovou sochu INSTANT MOULE I., ale také na několik komorních plastik s úžasným příběhem, který stojí za jejich vznikem. ■ *sch*

Foto: Olomouc Design Days

INZERCE

VÁNOČNÍ STROM SPLNĚNÝCH PŘÁNÍ

Pojďme společně rozzářit dětské oči a splnit vánoční přání dětem z Olomouckého kraje, které vyrůstají v náhradní rodinné péči. Protože každé dítě si zaslouží zažít kouzlo Vánoc.

Až do **13. prosince 2026** můžete splnit jejich vánoční přání – pořídit dárek, který si samy namalovaly nebo napsaly v dopise Ježíškovi.

Společně plníme sny dětem v náhradní rodinné péči v Olomouckém kraji.

Děkujeme, že nám pomáháte vykouzlit dětem krásné Vánoce a přinést radost tam, kde je nejvíce potřeba.

Stačí si vybrat jedno z přání na vánočním stromku v Galerii Šantovka, zakoupit vysněný dárek a odevzdat ho na infostánku. Na památku si můžete ponechat vybrané přání a jako poděkování od nás obdržíte i malý dárek.

NADACE HELENY MORÁVKOVÉ

ŠANTOVKA · RADIO HANÁ 92,3 FM · Report · NáhradkajeOK

Josef Mánes: Haná jako druhý domov malíře národního obrození

Martin Chytrý

Velkorysá, krásná zahrada zámku v Čechách pod Kosířem je častým cílem víkendových i prázdninových výletů celých rodin. Při procházce se člověk neubrání fantazírování, jaké by to bylo ocitnout se na témže místě v době, kdy o zámek pečovali jeho původní majitelé. Jak zahrada vypadala kdysi, které z dnešních úžasných stromů už tam stály a jaká byla atmosféra kolem zámku, i za zdmi parku? Součástí takového výletu v čase by se téměř jistě stalo i setkání s jednou z nejvýznamnějších osobností dějin českého výtvarného umění – Josefem Mánesem. Právě jeho prostřednictvím si dnes představujeme podobu světa 19. století: život šlechty i venkovského lidu, jejich oblečení i kroje, venkovskou přírodu, interiéry panských sídel i prostých stavení, měšťanské krámy a tváře z portrétů obrovského zástupu více či méně významných osob, které nám malíř zachytil pro současnost. Kudy chodil, tudy maloval či kreslil, proto je pro dnešek dokumentátorem pro nás již zmizelého světa. Pojďme si proto v tomto historickém okénku Hanáckého Večerníku připomenout Mánesovu osobnost i to, jak se vůbec ocitl v našem kraji, k němuž získal tak hluboký vztah.

Josef Mánes (12. května 1820 – 9. prosince 1871) patří ke klíčovým osobnostem českého romantismu a národního obrození. Malíř, ilustrátor, grafik a designér vytvořil dílo, které spojuje portrétní mistrovství, krajinomalbu a systematický zájem o lidovou kulturu. Vztah k Olomoucku a Hané, zejména k okolí Čech pod Kosířem a Náměšti na Hané, nebyl v životě tohoto umělce okrajový. Právě zde našel v druhé polovině svého života nejen mecenášství a klid, ale i hlavní inspiraci pro vznik jedinečného stylu „národního“ umění.

OD PRAŽSKÉ AKADEMIE K OSOBNÍ KRIZI

Mánes se narodil v Praze na Starém Městě do malířské rodiny. Otec Antonín Mánes učil krajinářství na pražské akademii výtvarných umění, strýc Václav zde působil jako prozatímní ředitel. Umělecky se prosadili i Josefův bratr Quido a sestra Amálie. Josef studoval na Akademii (1835–1844) u Františka Tkadlíka a Christiana Rubena, poté odjel do Mnichova (1844–1847). Po návratu se zapojil do vlasteneckého života, účastnil se událostí roku 1848 a portrétoval poslance Kroměřížského sněmu. Osobní život mu však přinesl trvalou ránu. Vztah se služebnou Františkou Šťovíčkovou skončil tím, že rodina (zejména sestra Amálie) donutila Mánese těhotnou Františku opustit. Roku 1850 se narodila dcera Josefina, o niž se později starala právě Amálie. Tato událost prohloubila Mánesovu depresi a nepraktičnost. Od konce 40. let hledal útočiště u hraběte Bedřicha Silva-Tarroucy na zámku v Čechách pod Kosířem. Během následujících dvou desetiletí zde pobýval opakovaně, podle pramenů dokonce celkem šestnáctkrát, někdy i několik měsíců až rok. Zámek se stal jeho druhým domovem, ateliérem i místem, kde se zlepšoval jeho psychický stav. Měl zde vlastní ateliér v zahradním pavilonu a těšil se postavení rodinného přítele i učitele malby pro zámecké dámy.

Josef Mánes: Líbánky na Hané, litografie 1850. Foto: Archiv HV

HANÁ A OLOMOUCKO JAKO UMĚLECKÁ LABORATOŘ

Zámek v Čechách pod Kosířem má dlouhou historii sahající až do středověku, kdy zde stávala vodní tvrz. Po renesanční a barokní přestavbě (zejména za Lichtenštejnů v letech 1708–1716) koupil panství roku 1768 portugalský šlechtic Emanuel Silva-Tarouca, jehož rod je držel až do roku 1945. Dnešní pozdně klasicistní podobu získal zámek v letech 1839–1843 přestavbou podle plánů J. E. Zerneckeho za hraběte Ervína Viléma Silva-Taroucy. Právě tento zámek a jeho krajinářský park se staly Mánesovým druhým domovem a hlavním místem tvorby.

Mánes poprvé navštívil Čechy pod Kosířem krátce roku 1846 cestou na Těšínsko. Delší pobyt následoval roku 1849. Od přelomu let 1849/1850 se sem vracel pravidelně. Hraběcí rodina Silva-Tarouců (Bedřich, později August Alexander, paní Gizela a další) mu poskytovala nejen přístřeší a zakázky, ale i společenské zázemí. Učil zámecké dámy malovat, radil při úpravách zámku a parku a účastnil se společenského života.

Právě zde vznikla některá z jeho nejvýznamnějších děl inspirovaných Hanou: litografie Líbánky na Hané (zachycující novomanžele, dvacetiletou Františku Janečkovou z Čech pod Kosířem a jejího manžela z okolí Kojetína na bryčce tažené koníkem Lindou), cyklus Život na panském sídle, Ukolébavka a množství studií hanáckých krojů a postav. Mánes v nich idealizoval venkovský lid jako symbol čistoty a lidství. Studie krojů (hanáckých, ale i slováckých a těšínských) se staly pokladnicí pro národopisné sběratele a pozdější folklorní soubory. V zámeckém prostředí vznikaly také rodinné portréty Silva-Tarouců, žánrové novorokokové scény a intimní drobná díla (malované dopisní papíry, vějíře, ilustrace). Park a okolní krajina mu poskytovaly nekonečnou zásobu motivů, od detailů rostlin po široké výhledy na Velký Kosíř. Hanácká krajina, mírně zvlněná a střídající pole, lesy a kopečky jako Velký Kosíř, se pro něj stala inspirací stejně jako lidé. Podnikal výlety do lázní Slatinice, na zámek v Krakovci (rovněž majetek Silva-Tarouců) i do širšího okolí. Železnice z Prahy do Olomouce usnadňovala cestování; z Olomouce do Čech pod Kosířem často docházel pěšky. Tyto cesty mu umožňovaly systematicky dokumentovat lidový život i architekturu regionu.

NÁMĚŠŤ NA HANÉ A PŘÁTELSTVÍ S DOMINIKEM KINSKÝM

Významné místo v Mánesových toulkách zaujímala i Náměšť na Hané. Zámek zde v té době vlastnili Kinští. Mánes se přátelil s hrabětem Dominikem Kinským (1810–1875), kterého prameny označují jako „podivínského Nikiho“. Dominik, majitel náměšťsko-ludéřovského velkostatku, byl mezi místními známý jako populární a poněkud výstřední postava; v lidové paměti zůstal jako člověk s lidským přístupem, i když se po zrušení roboty v roce 1848 soustředil spíše na správu velkostatku. Oba muži se spolu setkali poblíž náměšťského zámku a Niki se stal Mánesovým častým druhem na výletech po okolí. Mánes zde byl hostem a v zámeckých interiérech se dodnes nacházejí dva originální Mánesovy portréty majitelů panství v Čechách pod Kosířem (Manuel Silva-Tarouca a jeho manželka Jana Amabilie).

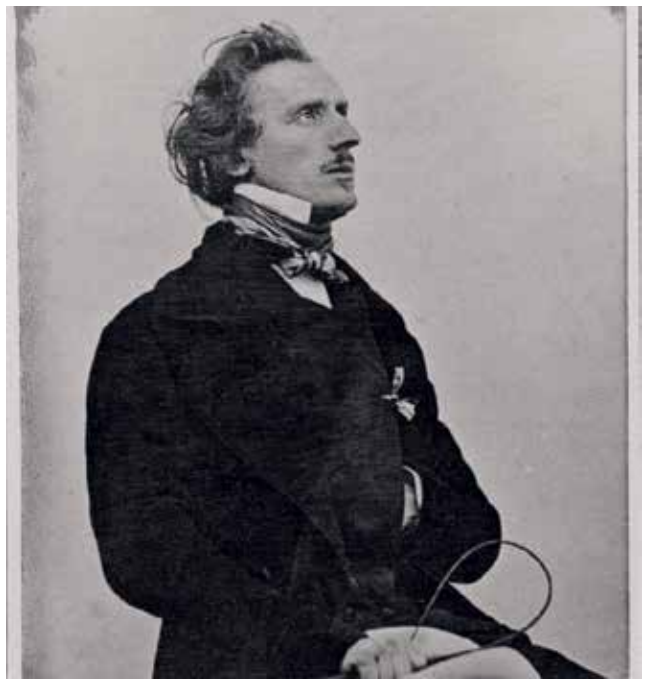

Portrét Josefa Mánesa, fotoateliér Jan Maloch (kolem 1850). Foto: Národní galerie Praha

Náměšť a její okolí (včetně přírodních rezervací jako Terezské údolí podél Šumice) doplňovaly Mánesův obraz Hané. Zdejší krajina, lidové kroje a společenské kontakty s místní šlechtou mu poskytovaly materiál pro studie, které později využíval i v dílech s historickými nebo vlasteneckými náměty. Není divu, že region je dnes propagován marketingově jako „Mánesův kraj“ s turistickými stezkami spojujícími zámky v Čechách pod Kosířem a Náměšti na Hané, rozhlednu na Velkém Kosíři a další místa, která malíř navštěvoval. Tyto stezky umožňují návštěvníkům projít krajinou, kterou Mánes znal z vlastních toulek.

ZÁVĚR ŽIVOTA A ODKAZ

V 60. letech se u Mánesa stále silněji projevovaly známky duševní choroby (pravděpodobně progresivní paralýza související se syfilidou nebo podobné mozkové onemocnění). Poslední návštěva Čech pod Kosířem roku 1870 skončila odmítnutím – jeho stavu a zanedbaného zevnějšku se přátelé zalekli. Cesta do Itálie (1870) stav dále zhoršila. Malíř zemřel 9. prosince 1871 v Praze v náruči sestry Amálie. Pohřbu se zúčastnila i dcera Josefina. Pohřben je na Olšanských hřbitovech.

Mánesovo dílo bylo za života oceněno jen částečně, plné uznání jako zakladatele moderního českého malířství přišlo až počátkem 20. století. Haná a Olomoucko v něm zanechaly trvalou stopu nejen v konkrétních obrazech a studiích, ale i v pojetí lidové kultury jako základu národní identity. Zámek v Čechách pod Kosířem dnes uchovává největší veřejně přístupnou sbírku jeho originálů v ČR a v místním parku se nachází Mánesův altán s expozicí kreseb a grafik. Náměšť na Hané připomíná malíře prostřednictvím jeho děl na zámku a zařazením do projektu „Mánesův kraj“. Vztah Josefa Mánesa k Olomoucku tak nebyl pouhou epizodou mecenášství. Bylo to období, kdy se jeho osobní krize setkala s uměleckou produktivitou a kdy se zrodil soubor obrazů, který pozdější generace vnímaly jako etalon bytostně českého výtvarného umění. Zámek i okolní krajina tak zůstávají živým svědectvím o době, kdy se zde setkávala šlechtická kultura s hledáním národního charakteru v lidovém umění a přírodě. ■

INZERCE

Sudoku pro chytré hlavy

Sudoku pro Hanácký Večerník poskytuje
sudokuonline.cz – první český Sudoku server

	3	5	2					4
			5		7	9		6
	9			8		3	7	
2					5	1		
	1	6		4		7	9	
		4	7					3
	6	1		7			5	
8		7	4		9			
4					3	2	8	

#1 PRO ZAČÁTEČNÍKY

4		3		2			7	8
2	5				8		1	9
					5	2		
			7			9	2	
5	7	6	3					4
9				5	4			
6	1			4				3
8		4		6			9	
	9	5	2	8			4	1

#2 PRO ZAČÁTEČNÍKY

	8			7				
5	1						6	4
					5		9	1
			9			5		
9		7		8		6		2
		3			1			
4	6		8					
3	7						5	9
				5			8	

#3 PRO MÍRNĚ POKROČILÉ

			4			7	3	
		4		1		5		8
							9	
7					5	1		
4								3
		9	3					5
	9							
3		5		7		6		
	8	6			2			

#4 PRO MÍRNĚ POKROČILÉ

7	3	5	2	9	6	8	1	4
1	4	8	5	3	7	9	2	6
6	9	2	1	8	4	3	7	5
2	7	3	9	6	5	1	4	8
5	1	6	3	4	8	7	9	2
9	8	4	7	2	1	5	6	3
3	6	1	8	7	2	4	5	9
8	2	7	4	5	9	6	3	1
4	5	9	6	1	3	2	8	7

ŘEŠENÍ #1

4	6	3	1	2	9	5	7	8
2	5	7	6	3	8	4	1	9
1	8	9	4	7	5	2	3	6
3	4	8	7	1	6	9	2	5
5	7	6	3	9	2	1	8	4
9	2	1	8	5	4	3	6	7
6	1	2	9	4	7	8	5	3
8	3	4	5	6	1	7	9	2
7	9	5	2	8	3	6	4	1

ŘEŠENÍ #2

6	8	4	1	7	9	3	2	5
5	1	9	2	3	8	7	6	4
7	3	2	6	4	5	8	9	1
1	4	6	9	2	7	5	3	8
9	5	7	3	8	4	6	1	2
8	2	3	5	6	1	9	4	7
4	6	5	8	9	2	1	7	3
3	7	8	4	1	6	2	5	9
2	9	1	7	5	3	4	8	6

ŘEŠENÍ #3

8	6	1	4	5	9	7	3	2
9	2	4	7	1	3	5	6	8
5	7	3	6	2	8	4	9	1
7	3	8	2	9	5	1	4	6
4	5	2	1	6	7	9	8	3
6	1	9	3	8	4	2	7	5
2	9	7	5	3	6	8	1	4
3	4	5	8	7	1	6	2	9
1	8	6	9	4	2	3	5	7

ŘEŠENÍ #4

Recenze: Co dokáže kytara aneb Tommy Emmanuel v Olomouci

Martin Novotný

Olomouc se už potřetí stala dějištěm koncertu absolutní světové kytarové elity. V roce 2013 na Horním náměstí v rámci festivalu Colores flamencos zahrál Paco de Lucía, dnes již bohužel nežijící flamencová světová jednička. O šest let později, v roce 2019, v sále Moravské filharmonie v Redutě vystoupil Al Di Meola, špičkový fusionový a jazz-rockový kytarista, držitel Grammy a člen legendárního kytarového tria s Pacem de Lucíou a Johnem McLaughlinem. Trojlístek olomouckých kytarových událostí letos 12. listopadu dotvořil koncertem ve vyprodaném Pavilonu A Výstaviště Flora Tommy Emmanuel, který je už několik desetiletí považován za nejlepšího světového hráče na akustickou (tzv. westernovou) kytaru.

Australan narozený v roce 1955 v Muswellbrooku v Novém Jižním Walesu začínal už ve čtyřech letech v rodinné kapele. Od dětství ho formovala hra Američana Cheta Atkinse, kterého slyšel v rádiu v šesti letech a který se později stal jeho mentorem i blízkým spolupracovníkem. Emmanuel dlouhodobě zůstává věrný australským kytarám Maton, na nichž dosahuje charakteristického, plného a dynamického zvuku. Od 90. let žije v Nashvillu v USA a má dvojí občanství.

V programu zazněly novinky z aktuálního alba Living In The Light, například energetická I've Got the Big River Blues, instrumentální Gdansk inspirovaná polským přístavem nebo komorní Little Georgia věnovaná vnučce. Diváci slyšeli i medley hitů od The Beatles, virtuózní aranžmá Classical Gas Masona Williamse, emotivní baladu Angelina (věnovanou dceři) i divokou perkusivní verzi skladby Mombasa, v níž Emmanuel využíval tělo kytary jako bicí soupravu. Zazněly i klasiky jako The House of the Rising Sun ve fingerstyle úpravě, Blue Moon, Endless Road z přelomového alba z roku 2004, Somewhere Over the Rainbow či rokenrolová Guitar Boogie. Emmanuelova hra je specifická tím, že na jedné akustické kytaře současně zvládá melodii, basovou linku i rytmický doprovod (fingerstyle/thumbpicking), často s perkusivními efekty, takže zní jako celá kapela. Energická, přesná a emocionálně bohatá technika z něj dělá výjimečného interpreta. Je čestným laureátem titulu CGP (Certified Guitar Player), který mu v roce 1999 osobně jako poctu udělil jeho idol Chet Atkins.

Předskokanem večera byl chorvatský 21letý kytarista a skladatel Frano Livingston (vlastním jménem Frano Živković). Svůj první sólový koncert absolvoval už v pěti letech. Tommy Emmanuel ho poprvé viděl a pozval na pódium v osmi letech (v Záhřebu), kdy v něm rozpoznal mimořádný talent. Z toho se zrodila dlouholetá spolupráce a přátelství. Livingston je multiinstrumentalista (kytara, housle, klavír), autor vlastních alb (např. The Graduation) a uznávaný fingerstyle virtuos. Ačkoliv diváci měli možnost vychutnat si Emmanuelovo mistrovství v rychlých rhythm & bluesových kusech, snivou náladu romantických skladeb i jedinečné úpravy klasických hitů, vrcholem večera bylo, když pozval na pódium svého předskokana Frana a společně zahráli několik klasických gypsy jazzových pecek. Dynamika, zvuková plnost a virtuozita, kterou zvládli předvést s pouhými dvěma akustickými kytarami, publikum přivedla do extáze. Ke konci koncertu vyhodnotil Tommy Emmanuel jeho atmosféru jako mimořádnou a naznačil, že by koncert v Olomouci nemusel být jediný a poslední. Věříme, že se tento příslib naplní, protože hudební zážitek, jaký je schopen nabídnout tento geniální Australan, je naprosto jedinečný. ■

Foto: Michal Folta

VAŘÍME S VEČERNÍKEM

RECEPT NA TORTILLU S VEGANSKÝM MLETÝM, ŠPENÁTEM A SÝREM

Zkuste tortilly plněné veganským mletým a špenátem. Připravíte si směs, zabalíte a nakonec už jen stačí ogrilovat z obou stran, připravit zeleninu s bylinkovým dipem jako přílohu a můžete začít podávat!

CO BUDETE POTŘEBOVAT

- **olivový olej**
- **3 červené cibule**
- **4 stroužky česneku**
- **špetku římského kmínu**
- **600 g veganského mletého**
- **1 plechovku kukuřice s fazolemi v tomatové omáčce**
- **8 celozrnných wrapů**
- **200 g strouhaného ementálu**
- **200 g listového špenátu**
- **1 hrst čerstvé bazalky**
- **200 g balkánského sýra**
- **1 bílý jogurt**
- **1 lžíce sekané čerstvé bazalky**
- **sůl a pepř**
- **1 červenou a žlutou papriku**
- **1 svazek ředkviček**
- **1 okurku**
- **4 řapíky celeru**

POSTUP

Špenát necháme rozmrazit, jednu minutu povaříme ve vroucí vodě, scedíme a vyždímáme. Necháme vychladnout. Můžete použít jak čerstvé, tak mražené listy špenátu. V pánvi s olivovým olejem na grilu orestujeme 1 nadrobno nakrájenou cibuli a česnek. Ochutíme římským kmínem, ještě jednou krátce orestujeme, přidáme veganské mleté a fazole s kukuřicí v rajčatové omáčce. Promícháme a krátce provaříme. Každou tortillu naplníme veganskou směsí, strouhaným sýrem, nudličkami cibule, spařeným špenátem, lístky bazalky, balkánským sýrem a pevně zarolujeme. Závitky grilujeme nejprve spojem dolů, následně zapečeme i z druhé strany.

Jogurt promícháme s nasekanou bazalkou, solí a pepřem. Zeleninu očistíme a nakrájíme na špalíčky. Podáváme 2 tortilly na porci spolu s nakrájenou zeleninou a bylinkovým jogurtem. Dobrou chuť! ■

INZERCE

HOROSKOP 25. 11. –9. 12. 2026

Beran
Čekají tě nové výzvy, které prověří tvou trpělivost. Neboj se udělat první krok, ale jednej s rozvahou. Odvaha a vytrvalost přinesou výsledky.

Býk
Nastal čas zaměřit se na vlastní potřeby. Dopřej si klid a nenech se vtáhnout do zbytečných sporů. Vnitřní rovnováha ti dodá energii.

Blíženci
Společné finance a závazky vyžadují pozornost. Vyjasni si podmínky dřív, než něco podepíšeš. Opatrnost se vyplatí.

Rak
Partnerské vztahy budou hlavním tématem. Upřímný rozhovor může odstranit staré napětí. Dej prostor také potřebám druhého.

Lev
Tvé sebevědomí poroste a okolí si všimne tvých schopností. Využij příležitost ukázat talent. Úspěch chutná lépe, když se o něj podělíš.

Panna
Povinnosti se mohou hromadit, ale dobrý plán ti pomůže vše zvládnout. Soustřeď se na priority a nepřetěžuj se. Odpočinek je stejně důležitý.

Váhy
V osobním životě tě čeká překvapení. Otevři se novým zážitkům a dej prostor spontánnosti. Malá změna může přinést velkou radost.

Štír
Intuice tě povede správným směrem. Nenech se ovlivnit pochybnostmi a důvěřuj svému úsudku. Důležité rozhodnutí ti může přinést úlevu.

Střelec
Pocítíš chuť pustit se do něčeho nového. Využij energii k uskutečnění odkládaných plánů. Optimismus ti pomůže překonat drobné překážky.

Kozoroh
Pracovní úsilí začne přinášet ovoce. Zachovej trpělivost a nespěchej s rozhodnutími. Pevné základy jsou cestou k dlouhodobému úspěchu.

Vodnář
Nové nápady ti dodají inspiraci a chuť tvořit. Neboj se vystoupit ze zajetých kolejí. Nečekaná příležitost může změnit tvé plány.

Ryby
Následující dny přinesou prostor k zamyšlení i novým začátkům. Naslouchej svým pocitům a dopřej si čas pro sebe. Klid ti ukáže cestu.

Matěj Musil skončil na střídačce Olomoucka

Trenér Matěj Musil ve funkci skončil. Foto: BK Olomoucko

Po utkání s Hradcem Králové ve 12. kole Maxa NBL končí na střídačce basketbalového klubu BK Olomoucko v pozici hlavního trenéra Matěj Musil. K odchodu došlo po vzájemné dohodě, v nejbližší době tým povede asistent Filip Koukol.

„Klub usilovně pracuje na získání nového hlavního trenéra. Probíhají intenzivní jednání. Není jednoduché získat kouče v rozehrané sezoně, přesto věříme, že klíčovou pozici obsadíme co nejdříve," prohlásil prezident BK Olomoucko Libor Špunda.

Matěj Musil v závěru loňského roku nahradil odvolaného Matta Jonese a stal se nejmladším hlavním trenérem Národní basketbalové ligy. S týmem postoupil do předkola play-off a během pauzy prodloužil s klubem dobíhající smlouvu. V novém soutěžním ročníku vedl Olomoucko ve dvanácti zápasech, vyhrát se podařilo pouze v utkání s Ostravou ve třetím kole. ■ *pel*

Patrik Šerý na Sicílii bojoval i s vlastním tělem

Cesta kulturisty Patrika Šerého na soutěž Mr. Universe Semi PRO Catanie na Sicílii byla neuvěřitelným testem vůle. To, co mělo být jen cestou za úspěchem, se proměnilo v boj s časem a v následný triumf.

Vše začalo v sobotu brzy ráno při odletu z Vídně. Po náročném období intenzivních tréninků a nedostatku odpočinku došlo u Šerého k nečekanému kolapsu. Při čekání u brány se kvůli extrémní únavě zastihl v krátkém, ale kritickém mikrospánku. Když se probral, jeho brána byla již uzavřena, a nemohl tedy odletět. Nejbližší let byl za 24 hodin.

Generální ředitel reprezentace Stanislav Pešát však zajistil s prezidentem reprezentace Malty Ralphem Decelisem a prezidentem italské reprezentace Giovanni Fabio Francesem posunutí nedělního závodu. Patrik tak strávil na letišti čtyřicet hodin bez spánku.

V neděli odletěl, ve 14 hodin prošel registrací závodu a následně startoval. V nejtěžší váhové kategorii +90 kg bez limitu vybojoval bronz a v kategorii kulturistů master s nejtěžšími byl také bronzový. Po neskutečném spánkovém deficitu si prošel zkouškou, kterou by málokdo zvládl. Teď ho čeká italská Verona, Portugalsko a také Řím. ■ *pel*

Kulturista Patrik Šerý je k nezastavení, má další medaile. Foto: archiv PŠ

Judo klub Olomouc získal tři tituly

Judisté JK Olomouc získali první extraligový titul v historii. Foto: JK Olomouc

Olomoučtí judisté jsou nejlepší v republice. V Brně se jim povedlo získat mistrovské tituly hned ve třech kategoriích, národními šampiony jsou muži, ženy i dorostenci.

Muži se stali mistry extraligy, nejvyšší týmové soutěže v České republice. Povedlo se jim to po dlouhých 10 letech od poslední medaile v roce 2016, kdy hanácký klub vybojoval bronz.

Olomoučané jsou také vítězové dorostenecké ligy v barvách Energy JUDO Team. Letos získali titul, v minulém roce byli na 2. místě. Ženy se staly potřetí v řadě mistryněmi České republiky družstev, tituly mají z let 2024, 2025, 2026, završily tedy zlatý hattrick. ■ *pel*

Skvělý poločas BK Olomoucko na úspěch v Ostravě nestačil

Petr Pelíšek

Především v prvním poločase basketbalisté BK Olomoucko hráli na palubovce Ostravy ve 14. kole Maxa NBL výborný zápas. Ještě dvě minuty před koncem druhé čtvrtiny vedli, přesto nakonec prohráli 78:100, když v posledních šesti minutách nedokázali zapsat ani jeden bod.

Hanáci měli vynikající vstup do utkání. Na úvodní body Žáka a Autreyho navázali další hráči a na začátku 5. minuty už Šiška zvyšoval na 18:8, když proměnil střelu z dálky. Domácí se rozbíjeli o dobrou obranu Olomoucka a po první čtvrtině prohrávali 19:30.

Ve druhé desetiminutovce se průběh střetnutí proměnil. Hosté už nebyli tak produktivní v útoku, přesto se drželi ve vedení. V závěru poločasu se Nová huť přiblížila na 47:49, když těsně před pauzou Číž proměnil všechny trestné hody po faulu při střelbě za tři body.

Domácí na začátku druhé půle skóre otočili, Hanáci ovšem dokázali s čtvrtým týmem tabulky držet krok a Bates na začátku devětatřicáté minuty ještě jednou poslal Olomoucko do vedení. Hosté po třech čtvrtinách prohrávali 68:71 a stále měli šanci na výhru.

Pouhé tři body na svého soupeře drželi ještě ve 35. minutě, kdy se z dálky trefil Šiška a upravil na 78:81. Byly to ovšem poslední body Olomoucka v průběhu střetnutí. Domácí naopak přidali devatenáct bodů a došli si pro důležité vítězství.

„Vstup do zápasu byl z naší strany dobrý. Bylo tam hodně energie, dokázali jsme využívat naše šance a dali hodně bodů. Především ve čtvrté desetiminutovce nám došla kvalita. Byly tam chyby v obraně, několikrát jsme neuspěli na doskoku. Koncentrace šla dolů, nedokázali jsme se střelecky prosadit, což bylo ale dáno i velkou kvalitou soupeře," řekl Filip Koukol, trenér BK Olomoucko. ■

Basketbalistům BK Olomoucko nepomohla ani změna trenéra, v Ostravě prohráli. Foto: BK Olomoucko

Hokejisté HC Olomouc si poradili s Libercem

Petr Pelíšek

Hokejisté HC Olomouc pokračují ve vzestupu. Po 20. kole extraligy jsou sice stále poslední, ale domácí výhrou nad Libercem se bodově dotáhli na Vítkovice.

Kohouti vstoupili do utkání aktivně a v 5. minutě si vynutili přesilovou hru. Domácí hráči se v první části přesilové hry jen ztěžka drželi na puku v útočném pásmu. Po výměně přesilovkových formací se však Hanákům podařilo v útočném pásmu usadit. Po odražené střele následovaly dvě přihrávky, na jejichž konci byl Spodniak, který zblízka překonal Hamalčíka. Povedený vstup Hanáků do utkání potvrdil o minutu později Matýs, zakončil dělovkou za záda libereckého brankáře. Branka se ještě dlouhou dobu zkoumala na videu kvůli trenérské výzvě Liberce na ofsajd. Rozhodčí však nenašli průkazný záběr a branku uznali. Libereckým se podařilo po ubráněném oslabení v 15. minutě snížit zásluhou Faško-Rudáše. A do konce prvního dějství dokázali vyrovnat.

První část prostřední třetiny se nesla v duchu drobných šarvátek mezi hráči obou týmu. Gól však ani na jedné straně nepřinesla. Klíčový moment druhé třetiny přišel v olomoucké přesilovce pět proti třem, kterou Liberečtí poskytli domácím na téměř minutu a půl. Hanáky při ní poslal do vedení navrátilec do sestavy po zranění Plášek, který propálil gólmana mezi betony.

Do poslední třetiny vstoupili Hanáci s cílem ubránit náskok. Odskočit mohli v polovině třetí třetiny, když jim Liberečtí umožnili zahrát si další přesilovou hru. S postupujícím časem stupňovali hosté svůj tlak ve snaze vyrovnat. O vyrovnání se pokoušeli i při hře bez brankáře, ale tento risk Hanáci potrestali trefou do prázdné brány z hokejky Macuha.

„Na útočné půlce jsme byli pohybliví. V obranném pásmu jsme nehráli dobře a Liberec měl hodně šancí. Vyzdvihuji vynikající výkon našeho brankáře Oldy Chichoně. Určitě velký podíl na vítězství má on. Mužstvo hraje jinak, je nepříjemné. Dnes jsme si pomohli přesilovkami a nebyli jsme vylučováni. V dohrávkách jiných zápasů jsme neměli štěstí, ale dnes ano," řekl Petr Fiala, trenér HC Olomouc. ■

Hokejisté HC Olomouc začínají získávat body, na posledním místě už nemají velkou ztrátu na týmy před sebou. Foto: HC Olomouc

HC Olomouc – Bílí Tygři Liberec 4:2 (2:2, 1:0, 1:0)

Branky a nahrávky: 7. Spodniak (Tomeček, Freibergs), 8. Matýs (Macuh, Černý), 37. Plášek (Cosgrove), 60. Macuh (Orsava) – 15. Faško – Rudáš (Rychlovský, T. Galvas), 19. Sandberg (Zile). **Rozhodčí:** Kika, Obadal – Axman, Blažek. Vyloučení: 2:7. **Využití:** 2:0. Diváci: 4 136.

HC Olomouc: Cichoň – Černý, Freibergs, Rutar, Cosgrove, Hrádek, Ondrušek, Stella – Navrátil, Macuh, Matýs – Orsava, Štohanzl, Kos – Spodniak, D. Vitouch, M. Vitouch – Senyshyn, Tomeček, Plášek. **Trenér:** Petr Fiala.

Liberec: Hamalčík – Šimek, T. Galvas, Kachlíř, Zile, D. Zeman, Ahac, M. Ivan – Faško – Rudáš, A. Najman, Rychlovský – Pytlík, A. Musil, Lenc – Sandberg, Filippi, Petrovský – Špilka, F. Jansa, Vlach. **Trenér:** Jiří Kudrna.

Volejbalistky VK Prostějov zkrotily Královo Pole a už jsou třetí

Petr Pelíšek

Volejbalistky VK Prostějov si doma v duelu 8. kola DATART extraligy dokázaly poradit s KP Brno. Hanačky tak začínají zase pomalu stoupat tabulkou tam, kde by chtěly být. Aktuálně jsou na třetím místě.

Musely se přitom hrabat z nepříznivého vývoje, když v herně trochu horší zahajovací sadě sice vyrovnaly díky šestibodové sérii při podání Veroniky Trnkové z 12:18 na 18:18, leč potom stejně padly (21:25). „První set ještě nebyl z naší strany tak dobrý v obraně, o něco lepší Brno jej získalo zaslouženě," řekl trenér Petr Zapletal.

Nicméně od druhé části se už jeho svěřenkyně pořádně rozjely a až do konce atraktivního střetnutí s velkým nábojem předváděl, kromě občasných chyb, špičkový sport. V periodě dva tak měly zřetelně navrch (25:17), ve čtvrtém dějství naprosto dominovaly (25:14). Klíčový a, dá se říct, přímo zlomový přitom byl třetí díl.

Prostějovské ženy v něm ztrácely 7:12, načež fantastickým úsekem otočily na 18:15. Pak sice o náskok přišly, ovšem v nesmírně dramatické koncovce přesto od stavu 24:23 postupně měly tři setboly, které navzdory slibným šancím neproměnily, aby vzápětí samy hned čtyři setboly odvrátily (i s pomocí několika zkažených servisů kápéčka). Ve strhujícím dění následně domácí bojovnice svou čtvrtou možnost zavřít sadu přece jen využily (32:30).

„Třetí set určitě rozhodl. Bylo to velké drama, v jehož závěru jsme přežili hodně těžké chvíle a vydřeli to. Celkově se hrál volejbal na vysoké úrovni s výbornými výměnami a za mě velká spokojenost, že jsme v tomhle těžkém utkání zvítězili 3:1, tedy za tři získané body," oddechoval Zapletal s tím, že mač se musel fanouškům skutečně líbit.

Svatá pravda, vypjatá bitva na kvalitním herním levlu nemohla nikoho nechat chladným. Jihomoravské družstvo mělo na své straně výtečnou útočnici Agátu Laifrovou (25 bodů), kterou navíc dost podporovala portorická akvizice Kiannisha Santiago (18).

Leč kolektiv VK se pro změnu mohl opřít o neméně produktivní Miu Wesley (23), přičemž americká smečařka opět skvěle zvládla roli univerzálky. Přes deset dosažených bodů se navíc dostaly další čtyři její parťačky Viktorie Dvořáková (15), Elen Jedličková (11), Veronika Trnková (10) i Aleksandra Georgieva (13).

Posledně jmenovaná Bulharka přitom naskočila až v pokročilé fázi úvodního setu místo nepříjemně zraněné Lucie Zapletalové, jež si ošklivě zvrtla kotník. „Saša se do toho nějakou dobu dostávala, ale pak hrála velice dobře. Co Lucka? Strašně mě to mrzí hlavně proto, že se nezranila vlastní vinou. Dopadla na nohu protihráčce, která byla pod sítí u nás, což se ve volejbalu někdy bohužel stává. Uvidíme po rentgenu, jak na tom Lucka bude, snad se brzy vyléčí," zadoufal kouč.

Přes tenhle negativní stín jinak převládaly příznivé pocity ze sportovně povedeného podvečera. „Jak už jsem řekl, dnešní zápas měl vysokou kvalitu. Akorát v prvním setu a pak místy ve třetím se nám nedařilo ubránit především Agátu Laifrovou, ale jakmile jsme obranu zlepšili, měli jsme navrch. Celkově diváci mohli sledovat high level volejbalu a já jsem moc rád, že jsme takové utkání vyhráli," uzavřel Petr Zapletal své hodnocení.

Prostějovanky se důležitým triumfem posunuly na třetí místo extraligového pořadí před Přerov, jenž podlehl těsně 2:3 favorizovaným Šelmám Brno. A na vedoucí Liberec i druhé Lvice Praha ztrácí hanácká parta už pouze tři body, neboť Dukla na vlastní palubovce překvapivě padla 1:3 s Národním volejbalovým centrem ČR a Pražanky ztratily bodík s Ostravou (3:2). ■

Volejbalistkám VK Prostějov se zadařilo, doma porazily KP Brno. Foto: VK Prostějov

Sigma byla proti Slavii bez šance

V 15. kole fotbalové Chance Ligy hrála Sigma proti Slavii doma na Andrově stadionu s novým trenérem na lavičce. Portugalec Jaime Monroy ale žádný zázrak nepřinesl, na Hané si pro všechny tři body bez potíží došla Slavia Praha.

Domácí sice začali aktivně, ale do vedení šli hosté. A hodně rychle. Udeřili hned z prvního rohového kopu v zápase, Sadílkův centr prodloužil Holeš k Chytilovi, který dostal balon za brankáře Koutného – 0:1. Olomouc kontrovala atakem Šípa, brankář Markovič byl pozorný a jeho ránu vytáhl na roh. Předvedl se i gólman Koutný na druhé straně. Skvěle vyškrábl na břevno ránu N'Guessana ve 13. minutě. Vzrušení po sólu Ayaosiho, který postupoval sám na brankáře Sigmy, bylo zbytečné, pomezní sudí signalizoval ofsajd. Ale i tak předvedl Koutný skvělý zákrok. S Chytilovým skákaným zakončením pak neměl Koutný problém. V 55. minutě Moses z volej uvnitř šestnáctky střílel jen do připraveného brankáře, na druhé straně Šip vypnul boční síť Markovičovy branky. V závěru Suleiman nahrál přes chybujícího Syllu Kačorovi, který byl v zakončení nekompromisní, a bylo definitivně rozhodnuto. Jediným pozitivem pro domácí bylo střídání dorostence Křiklavy – mladý útočník nastoupil v první lize poprvé.

„Velmi brzy jsme inkasovali. Bylo to pro nás těžké. Po individuálních chybách ale můžete dostat takový gól a přesně to se nám stalo. V první půli jsme si vytvořili tři vyložené šance. To je pro nás velmi důležité. Soupeř měl jednu šanci a dal gól. První poločas jsme se Slavií odehráli vyrovnaně. Ve druhé půli na nás Slavia více hrála dlouhé míče. Když prohráváte a musíte útočit, necháváte za sebou prostor. Pak rozhodují souboje. U gólu šlo o přechod do obrany: ztratili jsme míč a museli bránit. V takových chvílích musíme být přesní a nesmíme dělat chyby," řekl Jaime Monroy, trenér SK Sigma. ■

SK Sigma Olomouc – Slavia Praha 0:2 (0:1)

Branky: 4. Chytil, 77. Kačor. **Rozhodčí:** Machálek – Antoníček, Brázdil. Bez karet. Diváci: 10 250.

SK Sigma: Koutný – Sylla (85. Ekeroth), Malý, Lurvink – Ghali (71. Hadaš), Soldo, Baráth, Borges – Janošek, Tkáč (85. Křiklava) – Šip (71. Krivak). **Trenér:** Jaime Monroy.

Slavia: Markovič – Holeš, Zima, N'Guessan – Vlček, Sadílek, Moses (72. Schranz), Jurásek (86. Konečný) – Ayaosi (70. Suleiman), Kubiak (46. Nowak) – Chytil (70. Kačor). **Trenér:** Jindřich Trpišovský.

Fotbalistům SK Sigma Olomouc se nepodařilo v domácím utkání proti Slavii Praha bodovat. Foto: Petr Pelíšek

Místo Pavla Hapala vede tým SK Sigma Jaime Monroy

Foto: Petr Pelíšek

Řešení z vlastních zdrojů. Tak nakonec dopadlo obsazení místa trenéra fotbalové Sigmy Olomouc. Místo Pavla Hapala, který v klubu skončil po vysoké prohře v Hradci Králové, se vedení mužstva ujal Jaime Monroy, který byl dosud asistentem. Sigma se čtyřiačtyřicetiletým Portugalcem podepsala víceletou smlouvu.

„Od Jaimeho očekáváme především vyrovnanější týmové výkony a budování vítězné mentality. Chceme navázat na práci, kterou zde již započal, a věříme, že v roli hlavního trenéra dokáže naplno rozvinout svůj potenciál. Jeho zkušenosti z evropského fotbalu a osobitý pohled na hru vnímáme jako důležitý přínos pro tým," řekl předseda představenstva Ondřej Navrátil.

„Novou roli přijímám s nadšením, ale zároveň si uvědomuji odpovědnost, která s ní přichází. Je pro mě ctí, že mohu pokračovat v práci, kterou jsme společně začali, a ujmout se této pozice v klubu, kde se cítím jako doma," řekl Jaime Monroy.

K dispozici bude mít celý stávající realizační tým, který pokračuje v nezměněném složení. „V první řadě bych chtěl poděkovat Pavlu Hapalovi. Moc pro mě znamená, že tuto roli přebírám s jeho podporou a souhlasem. Dodává mi to klid a sílu do další práce. Vždycky mu za to budu vděčný. Poděkování patří také hráčům, realizačnímu týmu i vedení klubu. Jejich podpora a každodenní práce jsou základem všeho, co jsme společně vybudovali. Sigma je pro mě jako rodina a tak to cítím každý den. Chtěl bych, abychom si tuto atmosféru udrželi a dál ji posilovali," uvedl Monroy. „Vím, že do této nové etapy vstupujeme v období změn, které nikdy nejsou jednoduché. Chci proto pracovat s pokorou, maximálním nasazením a společně s ostatními udělat vše pro to, abychom naplnili očekávání a přispěli ke stabilitě a dalšímu rozvoji klubu. Mám velkou radost a těším se, až se pustíme do práce," podotkl.

Dosud působil v Portugalsku, Itálii, Španělsku, Ázerbájdžánu, Austrálii, Anglii, Řecku a Německu. Bylo to například v klubech jako AC Milán, FC Barcelona, Leeds United, West Brom nebo Hertha Berlín. Podle serveru Transfermarkt nebyl ve funkcích nikdy déle než jednu sezonu mimo dvou angažmá u mládeže hned v začátcích kariéry.

Jaime Monroy je prvním zahraničním trenérem, který povede prvoligový tým SK Sigma Olomouc. Tedy mimo Slováků. Na Hanou přišel letos v létě a dosud působil jako první asistent Pavla Hapala. Hlavním trenérem u profesionálního týmu bude poprvé v kariéře.

Premiéru si prožil při domácím utkání proti pražské Slavii. To Sigma prohrála 0:2. „Na začátku sezony jsem měl na starosti ofenzivní fázi. Útočit můžete středem i po stranách. Musíme zlepšit souhru mezi hráči, náběhy za obranu a schopnost takové situace zakončit. Na tom pracujeme každý den a musíme to přenést do dalších zápasů. Nemyslím si, že je problém v hlavě. Nastavení hráčů je správné. Je jasně vidět, že chtějí vyhrávat a dělat věci správně. Jde především o finální fázi, poslední přihrávku a zakončení ve vápně. To musíme zlepšit a uděláme všechno pro to, aby se nám to v dalších zápasech povedlo," řekl Monroy. „Způsob práce zůstal stejný. Dříve jsem měl hlavní slovo v útoku a za ofenzivu jsem odpovídal já. Defenzivu měl na starosti Rado. Tento týden jsem se proto víc zaměřil i na obrannou fázi. Společně s Radem Bellou jsme rozhodovali, co je pro tým nejlepší. Pokračovali jsme v dosavadní práci, jen jsem více sledoval také defenzivu," podotkl.

A jaké pro něj bylo být poprvé v kariéře hlavním koučem v profesionálním klubu? „Prohra není ideální zážitek. Přál bych si jiný výsledek. Víme, že Slavia vede tabulku a je to silný tým. Přesto se cítím dobře. Máme kvalitní tým. Jak to říct... Jsme jedna rodina. S asistenty, realizačním týmem i hráči se mi dobře komunikuje. Dokonce i s rozhodčími. V tomto směru jsem byl naprosto v pohodě. Cítil jsem se jako doma," poznamenal. ■

Trenéra Pavla Hapala vystřídal na lavičce Jaime Monroy, dosavadní asistent. Premiéru měl doma na Andrově stadionu proti Slavii. Foto: Petr Pelíšek

INZERCE

Foto: SK Sigma Olomouc

OMEGA
centrum sportu a zdraví
DARUJTE
RELAX A POHYB
DARUJTE ČLENSTVÍ
V OMEGAKLUBU

DOMÁCÍ ZÁPASY
LISTOPAD
HC OLOMOUC
13. LISTOPADU | 18.00
20. LISTOPADU | 18.00
HC VERVA LITVÍNOV
HOKEJOVÝ KLUB Mountfield HRADEC KRÁLOVÉ
24. LISTOPADU | 18.00
27. LISTOPADU | 18.00
SELM MORAVA
Tipsport ELH
OLOMOUC
Olomoucký kraj
SELM MORAVA

INZERCE

ŠANTOVKA
DÁRKOVÁ KARTA
NOVĚ KOUPÍTE ONLINE
JEJICH VÝBĚR.
VAŠE ZÁSLUHA.
Dárková karta
santovka.cz